Poštnina plačana v gotovini.
Leto XVI., št. 272
Ljubljana, sobota 23. novembra 1935
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 5. — Tel. 2492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien ... 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Jugoslavija, Avstrija in koroški Slovenci

Na drugem mestu priobčujemo izjavo, ki jo je včeraj dal naši agenciji Avali avstrijski poslanik v Beogradu g. Schmidt. Izjava utemeljuje najprej posebno avstrijsko stališče v vprašanju sankcij in dokazuje, da je to stališče diktirano na eni strani po izjemnem gospodarskem položaju Avstrije, na drugi strani pa po tesnem prijateljstvu, ki veže Avstrijo z Italijo. Kljub svojim rezervam napram sankcijskim sklepom Društva narodov hoče Avstrija ostati zvesta članica ženevske institucije, kateri je dolžna mnogo hvaležnosti.

V drugem delu svoje izjave govori g. poslanik o odnošajih med Avstrijo in Jugoslavijo. Pred vsem ugotavlja, da med obema sosedama ni nikakih nesoglasij splošnega značaja in torej nobenih pravih razlogov za nesporazum. Odnošaji med njima se zato trajno boljšajo in postajajo, kakor se je izrazil g. Schmidt, »čedalje bolj vzajemni in prijateljski«.

G. poslanik je poudaril zlasti dve panogi, kjer vidi možnost še nadaljnjega in tesnejšega zbližanja, medsebojne gospodarske in kulturne odnošaje. V gospodarskem pogledu se Avstrija in Jugoslavija v mnogočem izpopolnjujeta, za kar je najboljši dokaz že samo dejstvo, da je bil gospodarski promet med njima vedno zelo živahen in da je kljub hudi gospodarski stiski velik še sedaj. To gospodarsko sodelovanje, pravi g. poslanik, je treba ohraniti in izpopolniti. Ohraniti in izpopolniti pa bi bilo treba tudi kulturno sodelovanje, kjer je tudi še dosti polja za uspešno delo.

Marsikaj bi se dalo reči k tem izjavam službenega predstavnika sosedne avstrijske republike. Gotovo je, da se naša javnost z njimi v glavnem strinja in da tudi ona želi ohranitve in poglobitve ne le gospodarskih, marveč tudi kulturnih medsebojnih stikov. Enako je službena politika naše države vedno delovala v tem pravcu. Radi pa bi pri tej priliki opozorili še na eno vez, ki je g. poslanik ni omenil, ki pa bi lahko bila koristen in uspešen posredovalec med Jugoslavijo in Avstrijo.

V mislih imamo našo narodno manjšino v Avstriji, zlasti koroške Slovence. Naj bi zemljevid Evrope še tako popravljali, ne mogoče bi bilo potegniti državne meje tako, da bi nobenemu narodu ne ostal del njegovih pripadnikov izven mej narodne države. Zaradi tega imajo narodne manjšine posebno zgodovinsko misijo, ki je pred vsem ta, da tvorijo nekak most med državo, katere državljani so, in med državo svojega naroda. Kongres narodnih manjšin, ki je že ponovno v tem pravcu obrazložil misijo v tujih državah ostalih narodnih delov, postavlja za dosego označenega cilja dva glavna pogoja: narodna manjšina mora biti lojalna svoji državi, ta država pa je ne sme siliti, da se izneveri svojemu narodu.

Koroški Slovenci bi lahko tvorili tako vez med našo in avstrijsko državo. Gotovo jim nihče v Avstriji ne more očitati, da ne bi bili lojalni državljani. Tudi najvišji službeni funkcionarji so jim že ponovno dali to spričevalo. Treba pa je, da tudi Avstrija in njen nemški večinski narod izvršita svojo dolžnost in da dasta koroškim Slovencem, kar jim gre. Do sedaj se to na žalost še ni zgodilo. Pritožbe in neizpolnjene želje koroških Slovencev so naši javnosti dovolj znane, pa ni treba, da bi še posebej govorili o njih.

Lani in letos so se pojavljala znamenja, ki so govorila, da so vendarle vsaj nekateri vodilni politični krogi v Avstriji spoznali kričeče nesoglasje med dolžnostmi, ki jih zahtevajo od naše narodne manjšine, in med pravicami, ki jih sami tej manjšini dajejo. Zdelo se je, da so pripravljeni urediti vsaj za silo najbolj pereča manjšinska vprašanja, zlasti tudi vprašanje pouka v maternem jeziku. Znano je, da so dajali najvišji avstrijski funkcionarji v tem pogledu že prav konkretne obljube. Vršila so se tudi že pogajanja med slovenskimi in nemškimi predstavniki na Koroškem. Tako je bilo utemeljeno upanje, da se bo to vprašanje rešilo na način, ki bo v skladu z osnovnimi pravicami vsake narodne manjšine.

Še preden pa je prišlo do kakršnegakoli ukrepa na korist naših rojakov na Koroškem, so se začeli množiti pojavi, ki vzbujajo bojazen, da iz vseh lepih pričakovanj ne bo ničesar. Parkrat smo že imeli priliko opozoriti, kako se v zadnjih tednih sistematično ponavljajo nasilstva nad koroškimi Slovenci, zlasti napadi na njihove kulturne prireditve. Poročali smo tudi že, kako se na shodih domovinske fronte, katere člani naj bi bili tudi Slovenci, slovenski živelj napada in žali. Ravno te dni so po Koroškem razširili letake z besedilom, ki ni žaljivo le za koroško slovensko manjšino, marveč tudi za Jugoslavijo. Ti izpadi so tem bolj sumljivi, ker se ponavljajo po sistemu in je zato očitno, da so premišljeno organizirani. Njihov cilj je brez dvoma ta, da se že v naprej onemogoči možnost sporazuma in možnost kakršnihkoli koncesij Slovencem.

Ne pride nam na misel, da bi dolžili za te žalostne dogodke avstrijsko vlado. Predobro poznamo miselnost koroškega nemštva, ki je še potencirana v ponemčenih odpadnikih. Je to miselnost »naroda gospodov«, ki je prepričana, da je Bog ustvaril druge narode le za to, da služijo njemu. Tem ljudem se zdi kar nepojmljivo in nemogoče, da bi imeli tudi Slovenci kake pravice, zlasti ne pravice do samostojnega narodnega in kulturnega razvoja.

Kar pa pričakujemo od avstrijske vlade, je to, da se ne bo dala ustrahovati, marveč da bo sledila svojemu boljšemu prepričanju in izpolnila svoje ponovne obljube. Ako bo to storila, se bo onima dvema zveznima mostovoma, ki ju v gospodarskih in kulturnih stikih vidi g. poslanik Schmidt, pridružil še tretji, široki in močni most, naši koroški Slovenci.

ABESINSKI OFENZIVNI SUNKI NA SOMALSKEM BOJIŠČU

Čete rasa Deste so s prvimi večjimi protinapadi na levem krilu izvojevale lepe uspehe — Zaplenile so zopet štiri tanke

Addis Abeba, 22. novembra. o. Po poročilih iz Hararja so čete rasa Deste med rekama Džubo in Uebi Šebeli potisnile Italijane tako daleč nazaj, da so zasedle najvažnejše dovozne ceste od somalske meje proti južni fronti. Italijani so zaradi tega odrezani od zaledja in niti ne morejo pozvati na pomoč, ker so Abesinci prekinili tudi vse telefonske in brzojavne zveze. Posamezni abesinski oddelki so vdrli daleč v zaledje za italijansko fronto. Njim sledi 10.000 Abesincev, ki bodo skušali obkoliti odrezane italijanske oddelke in jih docela uničiti. Glavni obkoljevalni manever se vrši okrog Sasabane in to po načrtu, ki ga je sestavil abesinski vojni svet z neguševim sodelovanjem.

Pri Dagaburju so v teku večje bitke. Italijanom, ki se poslužujejo letal, tankov in so tudi številčno v premoči, kljub ponovnim napadom ni uspelo, da bi zavzeli Dagabur. Danes so Abesinci v tem odseku prešli v protinapad ter so potisnili Italijane daleč nazaj. Pri tem so jim zaplenili štiri tanke in so ujeli več sto Italijanov.

Hude borbe se vrše tudi v dolini reke Fafan, kjer Abesinci vedno hujše pritiskajo na Italijane.

Cesar o položaju na južni fronti

Addis Abeba, 22. novembra. AA. Po svoji vrnitvi z bojišča je cesar Haile Selasi sprejel vojne poročevalce in jim o vtisih svojega inspekcijskega potovanja izjavil:

»S tem, kar sem videl na bojišču, sem zelo zadovoljen. Vojaško politični položaj na južnem bojišču je izvrsten. Čete so me pozdravile z ogromnim navdušenjem. Obiskal sem mnogo ranjencev. Pri tej priliki sem ustanovil fond za rodbine padlih vojakov. Dedžasmač Afevork, ki je bil pri letalskem napadu na Gorahejo hudo ranjen, ni hotel zapustiti svojih čet in je med njimi umrl. Obiskal sem njegov grob in položil nanj venec. V Džidžigi je bila važna vojaška konferenca. Sprejel sem poročila posameznih poveljnikov na južnem bojišču, ki potrjujejo, da italijanske čete še niso prispele do Sasabane in da so še vedno ob reki Fafan.

Abesinsko uradno poročilo

Addis Abeba, 22. novembra. AA. Abesinsko uradno poročilo pravi:

Včeraj so razvile naše čete tako na severnem kakor na južnem bojišču zelo živahno delovanje. Naše čete vznemirjajo nasprotnika in ovirajo njegov promet z zaledjem. Izvedle so več izvidniških napadov. V krajih, ki so jih Italijani zavzeli, so stopili v akcijo posebni oddelki abesinskih čet, ki prepeljujejo prebivalce čez bojišče. Zaradi svoje hitrosti in gibčnosti so posebni abesinski oddelki doslej še vedno pobegnili italijanskim zasledovalnim oddelkom.

Abesinski prestolonaslednik smrtno ponesrečil

Rim, 22. novembra. g. Po posebnem poročilu poročevalca »Tribune« iz Asmare, se je abesinski prestolonaslednik danes smrtno ponesrečil z letalom. Letalo je s precejšnje višine treščilo na zemljo in se popolnoma razbilo. Prestolonaslednik je bil baje na mestu mrtev.

Italijani se utrjujejo

V pričakovanju skorajšnje abesinske ofenzive, Italijani skrbno utrjujejo svoje postojanke na severni fronti

Rim, 22. novembra. d. Sodeč po zbiranju čet rasa Sejuma in rasa Kase, se bo italijanska severna vojska brzkone že v kratkem zapletla v pravo bitko z Abesinci. Italijanski letalci so na svojih novih poizvedovalnih poletih ugotovili močne abesinske oddelke južno od Makale. Kljub izredno močnemu bombnemu napadu letalcev pred nekaj dnevi, se Abesinci niso umaknili, temveč so zasedli močno utrjene postojanke. Abesinsko vrhovno poveljstvo na severni fronti je menda odločeno braniti postojanke južno od Makale za vsako ceno, ker so zelo ugodne. Leže na bregu ene izmed tamošnjih rek ter zapirajo Italijanom nadaljnje prodiranje.

Med tem ko se Abesinci pripravljajo za bitko, utrjujejo italijanski pionirski oddelki južno od Makale zavzete postojanke ob rekah Takazi in Gevi, da ustvarijo na ta način čim bolj strnjeno fronto. Italijanske postojanke so zavarovane s poljskimi topovi manjšega in večjega kalibra, kakor tudi s strojnicami in tanki. Za italijansko vojsko bo morda odličnega pomena, če se bo posrečilo pognati abesinske severne čete preko Amba Alagija. Z zavzetjem tega kraja bi namreč postala prosta pot proti jezeru Ašangi, odkoder vodi široka, dobra cesta naravnost v abesinsko prestolnico.

Komunike št. 52

Rim, 22. novembra. AA. Ministrstvo za tisk in propagando objavlja naslednji komunike št. 52: Nadaljujejo se operacije na vhodnem Tembienu. Italijanske kolone so porazile sovražne oddelke blizu Amba Betlhema, južnozapadno od Makale blizu reke Geve. Na abesinski strani je bilo veliko število žrtev. Na naši strani so padli en oficir in dva askara. Letalstvo opravlja izvidniške polete na področju Antala in Buje.

Uspeh rasa Kase pri Bomberti

Addis Abeba, 22. novembra. AA. Šele sedaj se je zvedelo, da se je 12. novembra vršila vzhodno od Makale pri Bomberti velika bitka, v kateri so posegli vojaki rasa Kase. Njegovi oddelki so po več dni opazovali prodiranje italijanskih čet z okoliških hribov, nakar so jih 12. novembra ob 7. zjutraj nepričakovano napadli. Bitka je trajala ves dan. Na italijanski strani je padlo 300 vojakov, 2 oficirja in en polkovnik. Abesinci so zaplenili 4 strojnice, 200 pušk in veliko municije.

Zaplenjena abesinska karavana

Rim, 22. novembra. AA. Današnji »Popolo d' Italia« poroča, da so vojaki plemena Anse, ki je prešlo na stran Italijanov, ujeli 300 Abesincev in se polastili tudi abesinske karavane, ki je štela nad 500 mezgov. Abesinci so imeli s seboj tudi nekaj topov in nad 600 pušk.

Po odgoditvi procesa proti marsejskim zločincem

Odgoditev je bila za javnost nepričakovana senzacija — Utemeljevanja v justičnih krogih — Desbonsova pritožba proti izključitvi

Aix en Provence, 22. novembra. o. Včerajšnja odgoditev procesa proti marsejskim zločincem je prišla za javnost nepričkovano, ker so take odgoditve v francoskem pravosodju zelo redek pojav. Zato je razumljivo, da je učinkovala kot velika senzacija in da je še tudi danes glavni predmet razgovorov. Zlasti med novinarji, ki so skoro vsi ostali še danes v Aixu, in med tukajšnjimi pravniki ne govore skoro o ničemer drugem, kakor o vzrokih in posledicah odgoditve. Splošno mnenje je, da se ne s pravne, ne s stvarne strani sklepu sodišča ne da ugovarjati, ker je pri ogromnosti procesnega materiala res izključeno, da bi se mogel novi zagovornik dovolj vživeti vanj, ako bi se razprava kar nadaljevala. Vendar se v francoskih krogih boje, da bi mogla odgoditev procesa, ki se je itak začel še le polno leto po izvršenem zločinu, napraviti na nepoučeno domačo in inozemsko javnost mučen vtis.

Mnogo se komentira tudi dejstvo, da so obtoženci po nasvetu svojega prejšnjega branilca Desbonsa odklonili nove branilce iz Aixa, marveč zahtevali za zagovornika pariškega odvetnika Berthona. Berthon velja za enega najspretnejših advokatov marksistične levice in zlasti za specialista v političnih procesih. On je tudi poslanec in pripada kot tak neki manjši, radikalnomarksistično usmerjeni parlamentarni skupini. Govori se, da ga Desbons ni predlagal iz lastne pobude, marveč po nalogu dr. Pavelića, ki je bil tudi Desbonsa sam določil za zagovornika.

Ni še znano, kdaj bo prihodnje porotno sejski proces. Po dosedanjih dispozicijah bo v drugi polovici januarja, vsekakor pa v začetku meseca februarja.

Francoski listi objavljajo o odgoditvi procesa le kratke komentarje, v katerih utemeljujejo sklep sodišča s formalnimi razlogi zastarele francoske zakonodaje, ki ne omogoča prikenjenja procesa samo za par dni.

S službene sodne strani se utemeljuje odgoditev procesa takole: Ako sodišče izključi zagovornika, mora obtožencu po službeni dolžnosti določiti novega branilca. Ako pa obtoženec zahteva, da ga brani kdo drugi, mora sodišče tej zahtevi ugoditi. Ko so torej Kralj, Rajič in Pospišil po nasvetu g. Desbonsa zahtevali za zagovornika pariškega odvetnika Andreja Berthona, je moralo sodišče njihovo željo izpolniti. Brez dvoma pa je, da bi Berthon ravno tako zahteval odgoditev procesa, kakor je to storil od sodišča imenovani branilec g. Sodineau. Argumenti obeh bi bili enaki in so brez dvoma utemeljeni. Zato je sodišče proces odgodilo, ne da bi čakalo na prihod g. Berthona, ker bi se s tem stvar le še zavlekla.

Prejšnji zagovornik Desbons je danes odpotoval v Pariz. Novinarjem je pred odhodom izjavil, da bo zahteval, naj o njegovi stvari razpravlja pariška odvetniška zbornica, ki je zanj edino pristojna. Ob enem je George Desbons danes vložil oficielno pritožbo proti izključitvenemu sklepu sodišča na kasacijsko sodišče. Za slučaj pa, da bi bil izključitveni sklep potrjen, je vložil že tudi prošnjo, da se mu povrne pravica advokature.

Obtožence Kralja, Rajiča in Pospišila so sinoči odvedli nazaj v preiskovalne zapore. Ni še znano, ali bodo do prihodnjega procesa ostali v Aixu, ali pa jih bodo peljali nazaj v marsejske zapore, od koder so jih privedli v Aix še le par dni pred procesom.

Italijanski demanti

Beograd, 22. novembra. AA. Kraljevo italijansko poslaništvo nas prosi, da objavimo tole:

»Neki prestolniški list je davi v svojem dopisu iz Aixa en Provence poročal, da je odvetnik Georges Desbons odšel v Rim, da dobi tamkaj dovoljenje za nove revizionistične akcije na podlagi svojih dogovorov v tujini. Ta vest je tendenčna in brez vsake osnove.«

Angleški odgovor Italiji

London, 22 novembra.b Dočim je francoska vlada že v začetku tega tedna odgovorila na italijansko protestno noto proti sankcijam je angleški zunanji minister Hoare šele danes izročil italijanskemu poslaniku Grandiju angleški odgovor nanjo. Nota bo objavljena jutri. Kakor zatrjujejo so jo člani ženevskega koordinacijskega odbora sprejeli ugodno.

Prvi pravi stik med Nemčijo in Francijo

Nova akcija za sporazum med Nemčijo in Francijo — Važen Hitlerjev razgovor s poslanikom Poncetom o evropskih problemih

Berlin, 22. novembra. w. Državni kancelar Hitler je sprejel včeraj francoskega poslanika Francois Ponceta. Razgovoru, ki je trajal nad eno uro, je prisostvoval tudi zunanji minister Neurath. Kakor pravi oficielno sporočilo, so razpravljali o splošnem političnem položaju v povsem prijateljskem duhu, pri čemer so ugotovili obojestransko dobro voljo.

Nemški tisk objavlja komentarje o sestanku na najbolj vidnih mestih. »Berliner Tageblatt« piše, da že uredni komunike poudarja prijateljsko osnovo, na kateri se je vršil ta razgovor. Samo po sebi je umljivo, da je ta obisk le etapa na težki poti do mirnega sporazuma za katerim stremi Hitler. Prijateljski sporazum s Francijo je za Nemčijo samo del — vsekakor najvažnejši — splošne mirovne politike v Evropi. **Po zopetni priključitvi Posarja ni med Nemčijo in Francijo nobenih spornih teritorialnih vprašanj več in je odstranjena glavna ovira za sporazum.** Na poti smo, pravi list, da bomo odstranili še nadaljnje ovire. Cilj še ni dosežen, toda prišli smo precej dalje. Kot najvažnejši uspeh dosedanjih prizadevanj se mora označiti obojestransko zaupanje, ki je omogočilo, da se je popolnoma odkritosrčno govorilo o vseh še obstoječih težavah in o možnostih, kako bi se dale odpraviti.

Francosko-ruski pakt skrb Nemčije

Pariz, 22. novembra. o. Včerajšnji razgovor francoskega poslanika v Berlinu Francoisa Ponceta s kancelarjem Hitlerjem in nemškim zunanjim ministrom Neurathom je napravil v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih najboljši vtis. Predvsem opozarjajo, da je bil to po mnogih letih prvi pravi stik med Francijo in Nemčijo, ki se je vršil v znaku največje prisrčnosti in odkritosti. Zadnji polslužbeni stik med Francijo in Nemčijo je bil ob Lavalovem povratku iz Moskve, ko se je sestal z Göringom. Že ta sestanek je obetal znatno zboljšanje medsebojnih odnošajev, toda prišlo je žal pozneje do raznih mednarodnih zapletljajev.

Včerajšnji obisk je bil mnogo konkretnejši in dalekosežne važnosti. Na njem sta Poncet in Hitler razpravljala predvsem o francosko-ruskem paktu in o nemškem oboroževanju. Za Nemčijo je francosko-ruski pakt največja ovira za ureditev raznih vprašanj, ki obstojajo med Nemčijo in Francijo, na drugi strani pa smatra Francija, da predstavlja za njo nemško oboroževanje nevarnost. Poncet in Hitler sta skušala najti kompromis med obema vprašanjema, da bi se omogočila ureditev vseh drugih problemov. Poncet je skušal prepričati Hitlerja, da francosko-ruski pakt ni naperjen proti Nemčiji, dočim je Hitler s svoje strani opozarjal, da nemško oboroževanje nikakor ni naperjeno proti Franciji, kar je osebno in v imenu nemškega naroda že ponovno javno naglasil. Izjavil je tudi, da Nemčija nima nobenih teritorialnih aspiracij v Franciji, nasprotno pa lahko francosko-ruski pakt zaplete Francijo morda tudi proti njeni volji v novo vojno. Francija se nima od Nemčije ničesar bati, Nemčija pa bi želela, da Francija ne sklepa paktov z državami, ki so si postavile za glavni cilj napad na Nemčijo.

Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bo prihodnje dni na poziv Hitlerja odpotoval nemški poslanik Köster v Berlin. Köster je imel zadnje dni več razgovorov z Lavalom. Pričakujejo, da se bodo sedaj pričela med Parizom in Berlinom pospešena pogajanja, ki naj dovedejo do končnega sporazuma.

»Petit Parisien piše, da Hitlerjev razgovor s Poncetom ne spada med periodične obiske, ki jih diplomati opravljajo pri vladnih šefih, temveč je imel značaj diplomatske izmenjave misli. Oba državnika sta izmenjala zunanje-politične nazore na splošno, kar je bilo zaradi pomanjkanja nemško-francoskih stikov, odkar se je izjalovila vzhodna pogodba, že zelo potrebno. Razpravljala sta največ o francosko-ruski pogodbi, zopetni oboroženi Nemčije, o odnošajih med Nemčijo in Avstrijo ter o morebitnem povratku Nemčije v DN.

»Paris Midi« poudarja med drugim, da je prav za prav šlo za izmenjavo misli, ne pa za pogajanja. **V nekaj dneh bo v Parizu ratificirana francosko-ruska pogodba, ki vznemirja Nemčijo. To je bil prvi vzrok za berlinski razgovor, kajti v Nemčiji ne verjamejo, da bi Francija hotela podreti vse mostove.**

Tudi angleški listi posvečajo sestanku veliko pozornost. »New Chronicle« pravi, da je bil ta razgovor prvi korak k sporazumu med Nemčijo in Francijo. Poslanik Francois Poncet je dobil navodilo, naj napne vse sile, da se čim prej odstrani napetost med Nemčijo in Francijo.

Kompenzacijski dogovor Italije z Madžarsko

Rim, 22. novembra. AA. V Beneški palači sta Mussolini in madžarski poslanik podpisala protokol o kompenzacijah v trgovinskem prometu med obema državama. Protokol je prilagoden novim razmerjem, ki so nastale po uvedbi sankcij proti Italiji.

Sklicanje konference gospodarskih zbornic

Zagreb, 22. novembra. o. Na pobudo zagrebške trgovske in industrijske zbornice je sklical trgovinski minister dr. Vrbanić za 25. t. m. vse gospodarske zbornice in druge važnejše gospodarske organizacije iz vse države na konferenco v Beograd, na kateri bodo razpravljali o ukrepih, ki bi bili potrebni, da se omilijo posledice izvajanja sankcij proti Italiji. Na konferenci bodo sklepali predvsem o trgovinsko političnih - prometnih in devizno političnih ukrepih, ki bi se morali nemudoma izvesti, da se posledice sankcij kar najbolj omilijo. Na dnevnem redu bo tudi razprava o kritju klirinških terjatev napram Italiji ter proučevanje, kje bi se našli novi trgi za blago, ki je šlo dosedaj v Italijo.

Jugoslavija in Avstrija

Izjava avstrijskega poslanika v Beogradu — Zakaj se Avstrija ni priključila sankcijam — Potreba kulturnega in gospodarskega sodelovanja med obema državama

Beograd, 22. novembra. AA. Pooblaščeni minister in izredni poslanik avstrijske republike v Beogradu g. Schmidt je sprejel zastopnika agencije Avale in mu dal o zadnjih mednarodnih dogodkih in o odnošajih med avstrijsko republiko in kraljevino Jugoslavijo tole izjavo:

»Globoko vdana miru, spremlja Avstrija razvoj mednarodnih dogodkov, ki jih je povzročil italijansko-abesinski spor, z obžalovanjem, vendar pa brez razburjenja. Avstrija je že opetovano izrazila in dokazala svojo neomajno zvestobo do Društva narodov, tako da zaradi tega njenega ravnanja v vprašanju sankcij ni mogoče napačno tolmačiti. Moja država ve, kaj dolguje visoki ustanovi v Ženevi.

Če se Avstrija ni v celoti in v vsakem oziru priključila sankcionistom, je to storila le zato, ker jo z Italijo zaradi njenih višjih gospodarskih interesov veže tesno prijateljstvo. Zdi se mi, da našega gospodarskega stanja ni mogoče primerjati s položajem nobene druge države v Evropi. Izjemnost našega položaja je priznalo že več mednarodnih konferenc, zlasti konferenca v Stresi leta 1932.

Prepričani smo, da delamo v interesu pomiritve posebno občutljivega dela naše celine, in da s tem služimo splošnemu miru.

Z razvojem avstrijsko-jugoslovenskih odnošajev pa smo lahko samo zadovoljeni. Zaradi iskrene in odkrite politike obeh držav postajajo odnošaji med njima čedalje bolj vzajemni in prijateljski. Med obema državama ni nobenega nesoglasja splošnega značaja, prav tako ni nobenih razlogov za nesporazum. Mi smo sosedi in hočemo ostati dobri sosedi. Avstrija goji globoke simpatije napram Jugoslaviji. Njena stabilnost in napredek sta neobhodno potrebna za svetovni mir. Vsaka teh dveh držav ima svoje posebno evropsko poslanstvo. Ti poslanstvi si ne nasprotujeta, marveč se nasprotno druga drugo zelo srečno izpolnjujeta. Zaradi tega so gospodarski odnošaji med obema narodoma izredno važni. Med obema obstaja srečna gospodarska soodvisnost, kar je posledica njunih gospodarskih struktur. Zato moramo to gospodarsko soodvisnost ohraniti in pospeševati. Sosedstvo ustvarja obveznosti. Kljub gospodarski stiski in raznim gospodarskim nezgodam so gospodarski odnošaji med obema državama še zelo obsežni. Avstrija je na drugem mestu vašega izvoza in na tretjem v vašem uvozu. Turistični promet med Avstrijo in Jugoslavijo je takisto prav važen«.

Na kraju je g. Schmidt pristavil: »Reči hočem nekaj besedi še o odnošajih na nekem drugem področju, kjer obstajajo velike možnosti še tesnejšega sodelovanja. To polje je prosvetno. Avstrija je bila od nekdaj ponosna na to, da je mogla sprejemati in združevati duhovne vplive svojih sosedov. Srečni smo, ko vidimo, da jugoslovenski dijaki obiskujejo naše visoke šole in ko vidimo zanimanje, ki ga kažejo v Jugoslaviji za naše znanstvene in umetniške manifestacije. Jugoslovensko umetnost in znanost bi morali v Avstriji še bolje poznati. Na ta način bi se ti dve državi, ki si lahko data druga drugi toliko, še boljše seznanili. S tem pa bi se začeli še bolje spoštovati in ljubiti«.

Poslanci JRZ in strankine organizacije

S konsolidacijo poslanskega kluba JRZ v Beogradu se bo, kakor izgleda, definitivno uredila tudi pozicija onih poslancev, ki pripadajo klubu JRZ, v organizacijah te stranke po srezih. Kakor javljajo iz Beograda, so mnogi teh poslancev že prevzeli vodstvo organizacij JRZ v svojih srezih. Tudi v dravski banovini se pripravlja prilagoditev organizacij JRZ novim razmeram. V ptujskem okraju je poslanec Brenčič že prevzel vodstvo sreskega odbora JRZ ter je kot mandatar stranke prošlo nedeljo že imel skupno zborovanje z ministrom dr. Krekom v Ormožu, kjer je tudi v svojem govoru ostro poudaril svojo strankarsko pripadnost. Ravno tako je urejen položaj poslanca Benka, ki je prevzel vodstvo organizacij JRZ za srez Mursko Soboto, prihodnji teden pa bo tudi sreska organizacija JRZ v Lendavi oficielno kooptirala dolnjelendavskega poslanca dr. Klara.

Zanimiv je položaj v kranjskem srezu. Tam se vršijo pogajanja, da poslanec dr. Šemrov prevzame predsedstvo sreskega odbora JRZ. Zaradi tega je prišlo do nesoglasij med bivšim poslancem Brodarjem, ki se je tej soluciji iz razumljivih razlogov upiral, in bivšim oblastnim poslancem Umnikom, ki se je bil pod Jevtićevim režimom zelo približal tedanji grupi dr. Šemrova.

Že je izgledalo, da bo spor vendarle likvidiran, ko so nastopile nove komplikacije. Izzvalo jih je neko pismo, ki ga je baje pisal dr. Šemrov in katerega prepis se sedaj razpečava po kranjskem srezu. Zatrjuje se, da se original tega pisma nahaja v rokah bivših predšestojanuarskih in petomajskih prijateljev dr. Šemrova, ki sedaj od njega zahtevajo, da se naj odreče mandatu, preden ukrenejo proti njemu druge korake.

O tej aferi je seveda obveščena tuda organizacija JRZ za kranjski srez in je do njenega razčiščenja vprašanje voditeljstva poslanca dr. Šemrova odloženo.

Na nepremostljive težkoče je zadelo tudi vprašanje poslanca Peveca. Kakor smo že svoj čas poročali, ga lokalni voditelji organizacije JRZ za gornjegrajski okraj odločno odklanjajo ter so bili brezuspešni poskusi, najti kompromisno rešitev.

Obrtniška organizacija in politika

V zadnjem času je opažati živahne poskuse voditeljev bivše Jugoslovenske obrtne zveze, da se Društvo jugoslovenskih obrtnikov (DJO) za dravsko banovino, ki ga vodi g. Pičman politično orientira v smislu nove radikalske stranke, odnosno njenih predstavnikov v Sloveniji. Nekateri vodilni člani DJO so se pričeli na svojo roko pogajati s skupino g. Ogrina in agitirati za politično orientacijo društva, češ, da bo sicer ustanovljena posebna klerikalna organizacija in bo Društvo jugoslovenskih obrtnikov izgubilo vsako naklonjenost merodajnih činiteljev, s tem pa tudi izgubilo na svojem pomenu in vplivu.

V vodstvu DJO je prišlo zaradi tega do ostrih sporov. Zagovorniki politične orientacije društva so od predsednika Pičmana zahtevali, naj ali odstopi ali pa se organizira v JRZ. Pokazalo pa se je, da je ogromna večinna v DJO organiziranih obrtnikov na strani predsednika, ki odločno brani nepolitični značaj obrtniške organizacije.

Prišlo je do preloma. Ljubljanska podružnica DJO je izključila dva svoja dosedanja člana gg. vrtnarja Ivana Šimenca in slikarskega mojstra Ivana Košaka ter je s tem oba razrešila tudi kot zastopnika v glavnem odboru Društva jugoslovenskih obrtnikov. Na seji širšega odbora DJO je večina delegatov odobrila stališče predsednika in sta takrat iz osrednjega vodstva DJO izstopila še g. Vrhovec iz Št Vida in g. Pavlič z Viča. Disidenti so sklicali preteklo nedeljo obrtniški sestanek v Zidanem mostu. Akcija pa se jim ni posrečila. Velika večina prisotnih obrtnikov je njihovo delo obsodila in se izjavila proti vsaki strankarsko politični orientaciji obrtniških stanovskih organizacij.

Kakor vse kaže, bodo disidenti sedaj poskušali obnoviti bivšo klerikalno Jugoslovansko obrtno zvezo, vendar pa razpoloženje v širokih obrtniških vrstah takemu poskusu nikakor ni ugodno.

Nova komisarja Mestne hranilnice in Zadružne gospodarske banke

Beograd, 22. novembra. p. Z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo sta razrešena dosedanja komisarja ljubljanske Mestne hranilnice dr. Rudolf Krivic in Zadružne gospodarske banke dr. Josip Grablovic. Za komisarja Mestne hranilnice ljubljanske je imenovan dr. Ivan Vrtačnik, predsednik upravnega sodišča v pokoju, za komisarja Zadružne gospodarske banke v Ljubljani pa dr. Ivan Česnik, odvetnik v Ljubljani.

Italija in Jugoslavija

Rim, 22. novembra. o. »Tribuna« objavlja seznam držav, ki izvajajo sankcije proti Italiji in ki bodo imele od tega samo veliko škodo. Na desetem mestu navaja Jugoslavijo, o kateri pravi med drugim:

Tudi Jugoslavija se je pridružila sankcijam brez pridržka pa tudi brez prepričanja. Politika Društva narodov — ali točnejše diktat Anglije — je prisilil tudi Jugoslavijo k izvajanju sankcij in sicer prav v času, ko so se začeli odnošaji med Italijo in Jugoslavijo avtomatično in naglo razčiščevati. Če se upošteva, da so kljub političnim težavam, ki so se pojavljale, ostali trgovinski odnošaji med obema državama neizpremenjeni, ker na njihov razvoj ni vplivalo samo neposredno sosedstvo, marveč tudi koristno medsebojno gospodarsko izpopolnjevanje, se vidi, kako smešne so sankcije, pri katerih mora sodelovati tudi Jugoslavija. Sankcije silijo Jugoslavijo, da ne kupuje več italijanskega blaga, to pa seveda sili tudi Italijo, da preneha kupovati v Jugoslaviji. Jugoslavija se je morala nehote odreči svojemu najvažnejšemu izvoznemu trgu samo zaradi krivičnih sankcij, ki lahko izzovejo najhujše gospodarske in finančne smede in tako še povečajo gospodarsko krizo in brezposelnost. Kar se tiče italijansko—jugoslovanskih trgovinskih odnošajev, je treba tudi še upoštevati, da je bila trgovinska bilanca Jugoslavije napram Italiji aktivna za 63.7 milijona lir. Jugoslavija bi morala s tem, da so jo prisilili k izvajanju sankcij proti Italiji, kaznovati prav za prav samo sebe. Italija bo lahko ostala tudi brez uvoza iz Jugoslavije, ker lahko vse blago, ki ga je kupovala v Jugoslaviji, kupuje drugod. To velja zlasti za les, ki ga lahko dobi Italija, kolikor hoče v državah, ki ne sodelujejo pri sankcijah. Zato Italija tudi lahko mirne duše zapre svoje meje napram Jugoslaviji«.

Čsl. promet preko jugoslovenskih luk

Split, 22. novembra. o. Prihodnje dni pričakujejo tukaj prihod posebne češkoslovaške komisije, ki bo pregledala naša glavna pristanišča, ki prihajajo v poštev za izvoz češkoslovaškega blaga. Dne 1. januarja stopi namreč v veljavo nova jadranska železniška tarifa, po kateri bo velik del češkoslovaškega izvoza, ki je šel doslej preko Italije, usmerjen preko jugoslovenskih pristanišč. V prvi vrsti prihaja v poštev Sušak, ker so tam že zgrajena potrebna skladišča. V Splitu bodo v najkrajšem času začeli graditi nova skladišča, da bi mogla tudi splitska luka prevzeti del češkoslovaškega izvoza.

Beležke

Razveseljive napovedi

Včeraj smo ponetisnili iz »Domoljuba« dve beležki, ki se pritožujeta nad zapostavljanjem Slovenije pri državnih investicijah. Ker je »Domoljub« glasilo vladne stranke, smo iz njegovih ugotovitev sklepali, da bo vsaj odslej v tem pogledu boljše.

V tem pričakovanju našo javnost še bolj potrjuje včerajšnji »Sovenec«, ki pravi, da je v kratkem času pričakovati za novih 300 milijonov dinarjev državnih investicij. Slo bo pred vsem za obnovo železnic. Ker so železnice v Sloveniji aktivne in donašajo državi lepe dohodke, pravi »Slovenec«, da Slovenija sedaj »ne sme biti odpravljena s kakimi 10 do 15 milijoni«, marveč mora dobiti najmanj četrtino, torej vsaj 75 milijonov.

Z veseljem beležimo napovedi galvnega slovenskega glasila vladne stranke in »Slovencu« le želimo, da bi se čim prej lahko postavil s poročilom, da so že izpolnjene.

Spremembe občinskih mej

Včerajšnji »Slovenec« poroča, da je notranji minister dr. Korošec podpisal tri uredbe o nekaterih spremembah glede občin. Begunje na Gorenjskem, ki so doslej pripadale občini Lesce, postanejo samostojna občina s sedežem v Begunjah priključi se jim iz občine Mošnje tudi vas Zapuže.

V litijskem srezu se kraja Griže in Pristava izločita iz občine Stične in se priključita občini Št. Vid. V ptujskem srezu pa se kraja Leševica in Jeruzalem izločita iz občine Ivanjkovci in se priključita občini Sv. Miklavž.

Na osnovi teh komasacijskih ukrepov je pričakovati, da bodo v doglednem času v vseh prizadetih sedmih občinah razpisane nove občinske volitve.

Novi kardinali

Včeraj smo poročali, da bo 14. decembra V Rimu svečano objavljeno imenovanje 20 novih kardinalov, med katerimi bo 14 Italijanov in 6 pripadnikov drugih narodov. Od Slovanov pride v kardinalski kolegi praški nadškof dr. Kašpar. Včerajšnji »Obzor« je v zvezi z imenovanjem novih kardinalov objavil iz Rima poročilo, v katerem izraža pričakovanje, da bo sedaj, ko je med našo državo in Vatikanom končno sklenjen konkordat, imenovan za kardinala tudi zagrebški nadškof dr Bauer. Očividno pa je »Obzorova« informacija pogrešna, ker so sedaj imena novih kardinalov že znana in ni pričakovati, da bi papež svojo odločitev še spremenil.

Zanimivo je tudi poročilo »Zürcher Zeitung«, ki pravi med drugim, da je bilo vprašanje konkordata z Jugoslavijo eden med razlogi, zakaj se je imenovanje novih kardinalov odlagalo. Zato se list čudi, da med novimi kardinali ni niti dr. Bauerja, niti beograjskega nuncija dr. Pellegrinettija, ki velja za papeževega osebnega prijatelja in je s sklenom konkordata vendarle dosegel lep uspeh.

Občinske volitve v Kninu

Jutri bodo v Kninu občinske volitve. Volilcev je nekaj nad 6000. Za volitve sta bili vloženi dve listi. Prvo so vložili zemljoradniki s podporo mačkovcev, ki so obljubili, da bodo glasovali in delali za to listo ter so v ta namen preteklo nedeljo res priredili v Kninu velik shod bivše HSS.

Pri zapeki,
lenivem črevesju, odvišni želodčni kislini in zastoju žolča pomaga naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica.
Ogl. reg. S. br. 15485/35

Drugo kandidatno listo je vložila JRZ z nosilcem nar. posl. dr. Niko Novakovićem. Ta je izdal obširen volilni proglas, v katerem je pozval volilce, naj glasujejo za njegovo listo, ki je zbrala pobornike narodnega in državnega edinstva v borbi proti separatistom.

Volilna borba je bila z obeh strani zelo živahna in je vzbujala zanimanje po vsej Dalmaciji. Vendar pa do odločilne bitke ni prišlo, ker je sresko sodišče v Kninu, kakor poročajo včerajšnji zagrebški listi, iz formalnih razlogov razveljavila zemljoradniško listo. Lista JRZ bo potemtakem v celoti izvoljena in bo za javnost zanimiva le volilna udeležba, iz katere se bo dalo sklepati na razpoloženje volilcev.

Razprava zaradi kršitve pisemske tajnosti

Pod tem naslovom poroča zagrebški »Jutarnji list« iz Novega Sada:

»Pred okrožnim sodiščem v Petrovgradu je bila danes (v četrtek) razprava proti bivšima policijskima predstojnikoma Djordju Miodragoviću in Miloradu Koraniću. Proti njima je dr. Evgen Jocić vložil tožbo zaradi kršitve pisemske tajnosti, češ, da sta odpirala njegovo privatno pošto. Dr. Jocić zahteva, da se oba kaznujeta po kazenskem zakonu zaradi kršitve pisemske tajnosti s kaznijo najmanj šest mesecev in globo 5000 dinarjev. Ker Milorad Koranić ni prišel k razpravi, je bila ta odgodena.«

Jugoslavija dobi novo radio-postajo

Novi Sad, 22. novembra. o. Semkaj sta prispela dva zastopnika znane tvornice radio-aparatov Philips iz Amsterdama, da proučita razmere radio-valov v Jugoslaviji. Tvrdka namerava zgraditi v Jugoslaviji veliko radio-oddajno postajo s 120 KW, ki bi bila za ruskimi postajami največja v srednji Evropi. Tvrdka je prepričana, da bi se v tem primeru število radio-naročnikov v Jugoslaviji zvišalo od sedanjih 68.000 na 300.000. Sedanje število naročnikov, izmed katerih jih je 40 odstotkov samo v Vojvodini, ni v skladu niti s številom prebivalstva niti z njegovimi kulturnimi potrebami in njegovim gmotnim položajem. Nova radio-postaja bi stala okrog 120 milijonov, amorizirala pa bi se z delom naročnine. Tvrdka upa, da bo prišlo do sporazuma z merodajnimi činitelji in da bodo z zgradbo pričeli že spomladi.

Obleka po meri ima mnoge prednosti!
A naš štof in Vaš dober krojač Vas ne bodeta stala dosti več od konfekcije.
CENE NAŠIH ŠTOFOV SO OD 80.— DO 180.— DINARJEV.
Industrija volnenih tkanin
VLADA TEOKAROVIĆ I KOMP.
Paračin

De Bonovi doživljaji na zadnji inspekciji

Misleč, da imajo pred seboj sovražnika, so italijanski askari streljali v ogromno tropo opic

London, 22. novembra. tr. Posebni dopisnik agencije Transatlantic-Radio je spremljal maršala de Bona na njegovem zadnjem potovanju po severni fronti ravno onega dne, ko je bil odpoklican kot vrhovni poveljnik italijanskih čet v Abesiniji. V svojem obširnem poročilu, ki ga objavljajo današnji londonski listi, piše med drugim:

General, sedaj maršal de Bono, je danes končal svoje nadzorstveno potovanje po novih postojankah italijanske severne fronte v Abesiniji. Sivolasi general se je štiri ure vozil z avtomobilom po primitivni, v živo skalo vklesani in od neurja izjedeni cesti ter je moral nato nadaljevati pot še štiri ure na mezgu, da je prišel do prvih postojank. Ogledal si je vse, porazgovoril se z oficirji in se nato pod noč nazaj v glavni stan v Adigrat, zadovoljen s tem, kar je videl, in prepričan, da so italijanske čete pripravljene na vse morebitne dogodke.

Ceste med Adigratom in Makalo so v takem stanju, da je potreboval general s svojim brzovoznim, posebej za abesinske razmere konstruiranim avtomobilom za 100 km dolgo pot polnih 12 ur. Takoj po prihodu so mu javili, da so letalske izvidnice ugotovile zbiranje sovražnih čet ter da je ob nastopu mraka računati s sovražnim napadom. Ne da bi legel k počitku po trudapolnem potovanju, je general vso noč inspiciral obrambne črte, postojanke strojnic in topništva ter oddelke askarov, ki so vedno v prvih vrstah. Noč je bila jasna in bi ob takem vremenu vsak napad na Makalo pomenil za Abesince samomor. Tem večje razburjenje je nastalo, ko je nastalo na gozdnatih gričih izza Makale, kjer so zasedli askari zaščitne postojanke, da preprečijo napad z boka, hudo puškarjenje. Zdelo se je, kakor da so Abesinci kljub jasni noči riskirali napad, kajti streljanje je postajalo vedno močnejše. Šele mnogo pozneje, ko je bila že vsa posadka pokonci in so že na vsem odseku napeto čakali, kdaj se pojavi sovražnik, so ugotovili, da so askari streljali na — opice, ki so jih v temi smatrali za Abesince. Kljub temu, da te noči Abesincev ni bilo so izvedli Italijani naslednjega dne najstrožje varnostne ukrepe. Ves dan so preizkušali dalekosežnost svojih topov. 10 bombnih letal je ves dan obmetavalo sovražne postojanke z bombami največjega kalibra, brzostrelni topovi pa so z bližnjih gričev vse ozemlje pred Makalo dobesedno posejali z granatami in porušili zadnje ostanke iz ilovice zbitih koč. Vrhovno poveljstvo je z zadovoljstvom ugotovilo, da je spričo takega ognja vsak prodor sovražnika nemogoč.

Pod zaščito takega ognja je krenil general de Bono s svojim štabom, jezdeč na mezgu, kakih 15 km južno od Makale, da bi še enkrat pregledal sprednje straže na najbolj izpostavljenih točkah. Sredi pohoda pa se je moral ves štab z vrhovnim poveljnikom vred ustaviti in naposled vsekakor kreniti nazaj. Kajti iz goščave je vdel na pot nenavaden sovražnik. Okrog tisoč oric, po večini samice, noseč mladiče na hrbtu, je v divjem begu iskalo zavetja pred italijansko kanonado, ki jih je pregnala iz varnih gozdnih zavetišč. »Tu beže sovražniki, ki so nas vso noč vznemirjali«, je smeje dejal general de Bono, ki je opustil nadaljnjo inspekcijo in se vrnil nazaj v Makalo, odkoder je še istega dne krenil v Adjo in od tam v Massauo, kjer čaka na prihod novega vrhovnega poveljnika maršala Badoglia.

Veleizdajniški proces v Bratislavi

Bratislava, 21. novembra. Pred tukajšnjim sodiščem se je pričel zanimiv proces proti bivšemu velikemu županu dr. Bazovskemu in tovarišem, ki so obtoženi, da so hoteli Slovaško odtrgati od Češkoslovaške in jo zopet združiti z Madžarsko. Obtoženi so po zakonu o zaščiti države. Ker je glavni obtoženec dr. Bazovsky hudo obolel, se je njegova stvar izločila in se je razprava za enkrat vršila samo proti njegovim soobtožencem, odvetniku dr. Antonu Pavličku, prof. Pavlu Nemethu, trg. potniku Martinu Morhaku, inž. Janu Szomolanyiju in asistentu Pavlu Dvorskemu.

Obtožnica očita dr. Bazovskemu in tovarišem, da so bili v zvezi z madžarskimi revizionisti in da so osnovali nekak »Slovaški narodni svet«, ki je imel nalogo podpirati na ozemlju Češkoslovaške revizionistično akcijo grofa Bethlena in znanega sloveškega renegata dr. Jehličke. Na nekem sestanku, ki je bil 6. avgusta 1933 v stanovanju dr. Pavličke, so med drugim sklenili, sestaviti posebno spomenico na Društvo narodov, v kateri bi se glede pripadnosti Slovaške zahteval plebiscit. Podpisi za spomenico bi se naj pobirali po vsej Slovaški. Nadalje so takrat sklenili osnovati »Narodni svet« in skliceti »slovaški narodni kongres«. Na kongresu bi se naj ugotovilo, da je vsak sporazum med Čehi in Slovaki nemogoč, nakar bi se naj slovesno proglasila združitev Slovaške z Madžarsko.

Kot prvi je bil zaslišan dr. Pavlička, ki je sicer priznal, da se je vršil 6. avg. 1933. na njegovem stanovanju gori označeni sestanek, zanikal pa je, da bi se bilo na njem sploh kaj govorilo o političnih vprašanjih. Predsednik je na to predočil obtožencu njegovo lastno pismo, ki ga je pisal dr. Bazovskemu, v katerem je med drugim izjavil: »Največja nesreča za Slovake je, da so se združili s Čehi. Čehi izžemajo Slovaško. Edino uspešno sredstvo proti temu je, ako se Slovaška loči od Češke, se proglasi za samostalno in se šele nato odloči, s katero sosedno državo se naj združi — z Madžarsko ali Poljsko«. Takisto je bil obtožencu prečitan zapisnik, ki ga je na onem sestanku napravil soobtoženi Szomolanyi. V tem zapisniku je bilo zabeleženo, da je na sestanku dr. Bazovsky razvil svoj program, katerega glavna točka je bila, da je treba Slovaško odtrgati od Češke in jo priklopiti Madžarski.

Razprava bo trajala več dni in vlada za njo na Češkoslovaškem veliko zanimanje.

Odhod grškega kralja iz Rima

Rim, 22. novembra. w. Grški kralj Jurij II. je danes s svojim spremstvom zapustil Rim in odpotoval proti Atenam. Pred odhodom je v grškem poslaništvu sprejel obisk italijanskega kralja. V kraljevem spremstvu potujejo poleg drugih njegov brat, prestolonaslednik princ Pavel, njegov stric princ Krištof in grški poslanik Metaxas. K slovesu so se zbrali na postaji italijanski prestolonaslednik Umberto, šef protokola Sommi ter mnogi generali in zastopniki zunanjega ministrstva.

Atene, 22. novembra. o. General Kondilis je izjavil novinarjem, da bo takoj po kraljevem povratku podal ostavko vlade in predlagal kralju tudi razpust parlamenta, ker smatra, da je sedanji parlament dovršil svojo nalogo.

Bolgarska vlada v krizi?

Sofija, 22. novembra. p. V političnih krogih se vzdržujejo vesti, da bo Tošev že te dni podal ostavko. Novo vlado bi sestavil bivši bolgarski poslanik v Beogradu, zunanji minister Kjuseivanov, ki uživa velik ugled v vseh bolgarskih političnih krogih. Naloga njegove vlade bi bila v prvi vrsti izpremenba ustave in normalizacija političnega življenja, nakar šele bi se razpisale nove volitve.

Potres na Havajskih otokih

Honolulu, 22. novembra. AA. Včeraj je bil na Havajskih otokih močan potres. Več otokov je morje preplavilo in je valovje napravilo na obali ogromno škodo. Veliko število ribiških čolnov in jadrnic se je razbilo ob skalovju. Ponekod je potres porušil tudi železniško progo. Ravnatelj potresomerskega zavoda je že več dni prej napovedal potres. Pri čakujejo, da bodo sedaj začeli bruhati vulkani. Ognjenik Kaunaloje je že začel bruhati. Zadnji izbruh tega ognjenika je bil l. 1933.

Postani in ostani član Zadružne družbe!

Letalca Smitha našli?

Singapur, 22. novembra. AA. Po navodilih kapetana broda »Pasac«, ki je opazil na otoku Sajeri ob vzhodni indijski obali znamenja z lučjo, so poslali tja letalo, da dožene, kdo jih je oddajal. Ni izključeno, da je bil to pogrešani Kigsford Smith, ki je morda tam pristal s svojim letalom.

Prijeti ponarejevalci denarja

Beograd, 22. novembra. p. Beograjska policija je prišla na sled družbi falzifikatorjev, ki so nameravali na debelo ponarejati bolgarski denar in ga iz naše države tihotapiti v Bolgarijo. V zvezi s to afero je policija aretirala dva bolgarska emigranta, ki že dolga leta živita v Jugoslaviji ter še tri druge osebe. Pri njih so našli klišeje za izdelavo bankovcev po 100 in 150 levov. Klišeje so naročili v imenu bolgarske Narodne banke pri neki tvrdki v Novem Sadu. Uvedena je najstrožja preiskava. Kolikor je policija doslej ugotovila, falzifikatorji ponarejenega denarja še niso spravili v promet.

Iz carinske službe

Beograd, 22 novembra. o. Premeščen je h glavni carinarnici v Podgorici pomožni carinik Fran Govedič iz Gornje Radgone.

Nov grob

Maribor, 22. novembra.

Danes je umrl v Maistrovi ulici št. 17. zaradi posledic pljučnice uradnik v p. g. Tone Rebolj, znana in markantna osebnost predvojnega in tudi sedanjega Maribora. Pogreb bo v nedeljo na pokopališče na Pobrežju. Bodi mu ohranjen časten spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za soboto: Deževno in vetrovno, sneg v planinah. Temperatura se bo malo dvignila.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, nestalno, na severozapadu deževno, hladno.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Sneg, temperatura okrog ničle.

Naši kraji in ljudje

Spomenik kralju Aleksandru v Kamniški Bistrici

Kamnik, 22. novembra.

Blagopokojni kralj Ujedinitelj je bil velik ljubitelj naših planin in navdušen lovec. Vsako leto je več dni prebival v Kamniški Bistrici, kjer si je bil zgradil lep lovski dvorec. Da se oddolži njegovemu spominu, je meščanska korporacija na pobudo g. dr. Frana Vidica sklenila postaviti lep spomenik, ki naj bi posetnike naših planin spominjal velikega pokojnika, ljubitelja naših prirodnih krasot.

Po projektu, ki ga je izdelal inž. arhitekt Göstl v Ljubljani, bi spomenik stal na veliki skali onkraj mostu, ki drži čez Bistrico, skoro nasproti turistovski koči. Naravna skala sama, ki bi se obdelala v obliki kvadra, bi bila sestavni del spomenika in bi nosila na gornji strani četverokotno piramido, na prednji strani, obrnjeni proti koči, pa napis. Piramida bi bila narejena iz klesanega kamenja iz struge hudournika Proška, iz kakršnega kamenja je narejen tudi podstavek kraljevega lovskega dvorca. Na obeh straneh napisa bi bili na vrhu naravnega kvadra postavljeni dve žari.

Spomenik bo izdelan iz naravnega kamenja iz hudournika Proška v krepkih potezah, tako da bo s skalnatimi vrši v bližini in s celotno okolico lepo harmoniral.

Denarna sredstva bodo glede na to, da se dobi ves material, ki je potreben za spomenik, na licu mesta, minimalna. Zbrala se bodo po zamisli g. dr. Vidica od vseh upravičencev meščanske korporacije in ostalega prebivalstva Kamnika, na ta način, da bo vsakdo kupil po enega ali več kvadrov.

Važno statistično delo

Ljubljana, 22. novembra.

Urednik »Radničke zaštite«, glasila centralnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, g. Branko Haberle se je lotil važnega in potrebnega dela. Zbral je v uradih za zavarovanje delavcev gradivo za strukturo delavstva naših glavnih mest. Prvi njegov članek obravnava podrobno položaj delavstva v Ljubljani, sledili pa bodo članki o delavstvu iz drugih naših mest. Omembe vredno je tudi to, da je to prva razprava, ki podrobno razpravlja o položaju delavstva v Ljubljani po statističnih podatkih delavskega zavarovanja.

Razprava ima uvod, ki poudarja važnost takih statističnih pregledov. Dolga desetletja so v naši državi že delavski pokreti, a še do danes nimamo sistematičnega pregleda o številu in o razmerah delavstva v naših glavnih gospodarskih središčih. Tudi po ustanovitvi mnogih socialnih in delavskih ustanov ni prišlo do tega. Vsa naša socialna politika, vse naše javno delo v korist delavcev in nameščencev in sploh vse skrbstvo za delavce, razen zavarovanja, se vodi večinoma na temelju nedognanih podatkov ali pa na temelju podatkov, ki so bili zbrani samo za manjši, ožji krog delavcev ali pa samo za posamezne strokovne skupine. Pomanjkanje točnih podatkov o številu in položaju delavstva se močno občuti pri raznih anketah, ki se bavijo z najvažnejšimi socialnimi in delavskimi vprašanji. Javnosti še do danes ni znano, koliko delavcev imamo v naših velikih mestih, kako oni živijo in kako so zaposleni in plačani v posameznih strokovnih skupinah. Vse važne podatke o gospodarskem in socialnem položaju našega delavstva vsebuje statistika socialnega zavarovanja.

Pregled delavstva v Ljubljani je sestavljen po podatkih delavskega zavarovanja, ki so bili zaključeni lani 30. junija. Tedaj je bilo na področju Ljubljane zavarovanih 18.916 delavcev in nameščencev, med njimi 8.707 žena. Od 100 moških prebivalcev Ljubljane je 35.86 delavcev, od 100 prebivalk pa 27.82 delavk. Glavni del zaposlenega ljubljanskega delavstva tvori obrtniško delavstvo (32.53 odstotkov), potem sledi industrijsko delavstvo (17.57 odstotkov), razni posli 15.92 odstotkov, trgovski nameščenci 14.28 odstotkov, nameščenci svobodnih profesij 5.38 odstotkov, delavstvo gostinskih obratov 4.83 odstotkov, nameščenci denarnih zavodov 4.51 odstotkov, prometno delavstvo 2.65 odstotkov, mestno delavstvo 1.93 odstotkov, poljedelsko delavstvo pa 0.39 odstotkov. V Ljubljani je zaposlenih veliko število ženskih moči. Na 100 zaposlenih moških pride 85 zaposlenih žena. Moški so bili lani zaposleni samo v 1.573 obratih, žene pa celo v 3.644 obratih. Dobra polovica zaposlenih delavcev zasluži na dan več ko 24 Din, slabše pa so plačane delavke. Takih, ki zaslužijo na dan manj ko 24 Din, je 64.12 odstotkov vsega zaposlenega ženstva.

Razprava ima točne podatke tudi v vseh drugih pogledih, kakor n. pr. o strokah, v katerih so delavci zaposleni, o delovnem času in o drugih pogojih zaposlitve, o starosti delavcev itd. Pregledna in temeljita razprava bo dober pripomoček vsem, ki se bavijo s socialnimi vprašanji.

KINO UNION DANES ob 14
Matineja: 8 × MICKY MIŠKA
Vsa mesta po Din 4.50

Prvi nalet zime

Včeraj je v Ljubljani začelo gosto snežiti

Skoraj neopaženo je prešla letošnja razmeroma lepa, solnčna in suha jesen v poslednji teden pred nastopom meteorološke zime. Res je vidno pešala blagodejna moč solnca in v sicer redkih vlažnih dneh je vedno pogosteje legala megla s planin v doline. Vendar pa je tudi letošnji november odrezal prav zmerno v primeri z običajnimi poplavami, nenadnimi skoki dnevnih temperatur in drugimi nevšečnostmi vlažnega vremena minulih let. Prav polagoma je z vedno krajšimi dnevi padala povprečna dnevna temperatura in je živo srebro ponekod tudi pri nas, že zlezlo pod ničlo.

Viharnega vremena letošnje jeseni nas je obvarovala tipična porazdelitev zračnega tlaka nad evropsko celino. Posebno zadnjih 14 dni je nekako vzhodno od črte Črna gora, Češka, Baltik močan ruski anticiklon povzročal po večini vedro vreme in je v severno vzhodni Rusiji hladni zrak iz tečajnega predela potisnil živo srebro na 17 stopinj C pod ničlo. Odtod je zima vztrajno silila na zapad in jug in na vsej omenjeni črti so zapadne oceanske struje vzdrževale naval hladnega zraka. Naši kraji so bili nekako sredi pasu izmenjajočega vremena in dnevno rahlo deževje je le z vztrajnim ohlajanjem zraka naslutilo bližnjo premoč pritiska mrzlejše vzhodne struje.

Posebni vetrovni sistem zračnih vlažnih struj nad Sredozemskim morjem pa je še posebej posegal v naše območje. Visoko zaledje srednje Dalmacije je že pred dnevi pobelil sneg in ko se je zrušilo ravnotežje hladnega celinskega zraka in toplejšega navala oceanskih struj, je beli snežni metež z visokih Alp zaplesal tudi v doline. Že 26. p. m. se je v enakem primeru poskušal uveljaviti sneg, topot je pritisk drobnih kristalov dokaj jačji.

Lani smo v varnem vremenskem zatišju, po snežni senzaciji sredi oktobra čakali na pošteno belo odejo daleč tja po Novem letu. Predlanskim je bil november mnogo bolj vihrav in je že sredi listopada debel sneg pokril gornjeitalsko nižino, kasneje tudi Slovenijo. Po dosedanjem, zmerno vlažnem vremenu bi skoraj da lahko zaključili, da bo tudi letošnja zima poskrbela za zdržno, vendar ne preveč snežno kristalno odejo.

Močan ciklon tiči še vedno nad Sredozemskim morjem. Vetrovno in deževno vreme je bilo v vsej južni Evropi in na Balkanu. Visok pritisk s pretežno oblačnim vremenom se je raztegnil na severu in vzhodu Evrope. V Jugoslaviji je bilo deževno vreme z močnim vetrom in ponekod snegom v vsej kraljevini. Temperatura se je dvignila razen v Podunavju. Zaječar —4, Ercegnovi 17.

KINO UNION
Telefon 22-21
DANES TRIKRAT
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
FRANČIŠKA GAAL
v svojem največjem uspehu
PETER
PREDPRODAJA VSTOPNIC
od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Po ljubavni tragediji v ječo

Zofka Lilekova obsojena na 6 let in 3 mesece robije

Maribor, 22. novembra.

Danes je sedela na zatožni klopi pred velikim senatom 23 letna Zofka Lilekova iz Svečine, ker je letos v avgustu navalila na tovarišico Pakovo in jo s steklenico ranila na glavi svojega ljubčka Josipa Cvajdiga zabodla z nožem v trebuh, da je komaj ušel smrti, in se nazadnje vrgla s 4-letno nezakonsko hčerko Erno v Muro, kjer je dekletce utonilo. Obtoženka sama pa si je bila, kakor je izjavila preiskovalnemu sodniku, premislila ter se rešila iz murskih valov.

Obtožnica pravi med drugim: Zofija Lilekova je delala v papirnici na Sladkem vrhu. Tam se je seznanila z delavcem Josipom Pezdičkom. Tedaj je bilo Zofki 18 let. Posledica njune ljubezni je bila hčerkica Erna. Pzneje je vzljubila Josipa Cvajdiga, ki je tudi bil zaposlen v omenjeni papirnici. Zofka je hčerkico izročila staršem v rejo, sama pa se je čisto posvetila ljubimcu. Ljudje so že ugibali, kdaj se bosta poročila. Usodna posledica te ljubezni je bila strastna ljubosumnost na obeh straneh. Jože ni smel z nikomer govoriti. Ko je opazil pri Zofki patološko ljubosumnost, se je začel ogibati vsake večje družbe. Nekajkrat se je zgodilo, da je Cvajdig govoril z Zofkino tovarišico Pakovo. Zofkina nejevolja je udarila na dan 16. avgusta. Ko sta se Cvajdig in Notburga Pakova vračala proti večeru z dela domov, je nenadno planila pred oba razburjena Zofka, iztrgala Pakovi iz rok steklenico in večkrat zamahnila z njo po njeni glavi. Pakova je omahnila, nato pa zbežala. Cvajdig je šel potem obiskat Pakovo, da bi videl, kako je z njo. Ko pa se je Cvajdig s svojim tovarišem vračal domov, se je znašla pred njim Zofka, ki mu je stavila ultimat, da jasno pove vpričo njegovega tovariša Januša, ali jo bo poročil ali ne. Cvajdig jo je hotel pomiriti, toda preden se je prav zavedel, je Zofka potegnila nož in ga zabodla Cvajdigu v trebuh. Nevarno ranjenega Cvajdiga so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Zofka je nato živčno zlomljena čisto izgubila vsako ravnotežje. Najprej je šla k svoji prijateljici Kmetčevi in ji vse razodela, nato pa k svojim staršem na Velko. Odtod je vzela s seboj 4-letno hčerko Erno in se odpeljala v Maribor, kjer je v skrbeh za zdravstveno stanje svojega ljubimca ves dan stikala okoli bolnišnice. Odpeljala se je zvečer v Št. Ilj, naslednjega dne pa se je odpravila iz Selnice ob Muri, kjer je prenočila, k Muri in skočila z otrokom v vodo. Kaj se je nato zgodilo, ne ve povedati. Ko se je prebudila na obrežni sipini, ni bilo o otroku več sledu. Čez nekaj dni ga je Mura naplavila v Črensovcih. Spet je šla k prijateljici Kmetčevi in ji povedala, kar se je zgodilo, nato pa se napotila v Maribor na sodišče, kjer je preiskovalnemu sodniku dr. Kramerju vse po resnici razkrila.

Današnjo razpravo je vodil sos. dr. Tombak, obtožbo je zastopal državni tožilec Sever. Že takoj ob pričetku razprave je bilo iz odgovorov obtoženke videti, da je duševno zaostala in omejena, tako da je sam državni tožilec predlagal, naj bi jo opazovala oba psihiatra. Obravnava se je radi tega prekinila in se je po podani izjavi psihiatrov nadaljevala. Sodna izvedenca in psihiatra dr. Jurečko in dr. Zorjan sta izjavila, da je obtoženka duševno zaostala, da je zaradi dejanja ne more zadeti popolna odgovornost in da je dejanje izvršila očividno v afektu zaljubljene ženske. Zaslišani Joško Cvajdiga je izpovedal, da je bila obtoženka vedno nasilna, da ga je stalno mučila z ljubosumnostjo in ga tudi večkrat tepla. Cvajdig se ni mogel braniti, ker je bil šibkejši, vsekakor pa je imela Lilekova tudi njegovega brata rada.

Lilekova je bila obsojena na 6 let in 5 mesecev robije.

Zoper trdo stolico,
hemoroide in črevesni katar je naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica, večkrat na dan použita, dobro sredstvo.
Ogl. reg. S. br. 35485/35

Pred viničarijo ga je ustrelil

Celje, 22. novembra.

Pred petčlanskim senatom se je zagovarjal danes 62 letni posestnik Fran Olup iz Klekočovnika v kozješkem srezu zaradi uboja.

V torek 8. oktobra v mraku je Fran Olup pred svojo kletjo v prepiru udaril svojo ženo s palico. V tem je prišel Josip Žgajner, ki se je ravno vrnil z dela in imel za pasom privezano kladivo. Pozval je Olupa, naj pusti ženo pri miru. Olup ga je zavrnil, nakar je odšel Žgajner k sosedom Prahovim. Olup je šel v klet po železne vile, stopil na prosto in zaklical Žgajnerju, naj se zdaj vrne. Žgajner se je zares vrnil in Olup ga je udaril z vilami čez ramo. Žgajner mu je izdrl vile iz rok in jih odnesel k Prahovim, češ, da jih bo izročil na orožniški postaji.

V tem je začel Olup izzivati Žgajnerja in ga klicati na korajžo. Žgajner je stopil z vilami v rokah proti Olupu. V tem pa je Olup s samokresom dvakrat ustrelil na Žgajnerja in ga zadel v vrat in grlo. Žgajner je po devetih minutah izdihnil.

Olup je priznal dejanje, zagovarjal pa se je s silobranom. Obsojen je bil na 2 leti robije in izgubo častnih pravic za dobo dveh let ter na plačilo povprečnine v znesku 1000 Din.

Usoden dan za Maribor pred 17 leti

Maribor, 22. novembra.

Bilo je 23. novembra 1918. Mrko jesensko jutro. Po ulicah so korakale skupine vojakov, ob razglasnih deskah pa so se zbirale množice. Nabit je bil razglas generala Maistra o razorožitvi zelene garde v dravski vojašnici. Dogodek je prišel nepričakovano. O zeleni gardi se je prej dosti govorilo po mestu. Ljudje so mislili na preglavice, ki jih bo nemška garda delala narodni vojski generala Maistra in mnenje, da Maister ne bo mogel z zeleno gardo kar na hitro opraviti, je bilo tako močno, da so zeleni gardisti brez skrbi spali v dravski vojašnici. V zavesti velike odgovornosti pa je general Maister odredil razorožitev garde in so bili poučeni o tem načrtu le njegovi najožji sodelavci in vodilni člani narodnega sveta. Razorožitev je šla gladko od rok in ni zahtevala nobenih človeških žrtev. Nadutost nekaterih gardističnih voditeljev so naši oficirji obvladali s hladno odločnostjo.

Narodno zavedni Maribor je bil rešen čez noč velike skrbi in hude more. Zeleni gardisti, ki so se zbrali iz nemških šovinističnih krogov, so prej prebivalstvo izzivali in nadlegovali po ulicah in javnih lokalih. Z razorožitvijo zelene garde je bila odločena usoda Maribora. General Maister si je pridobil neomajno zaupanje in ljubezen ljudstva. Dan razorožitve zelene garde je postal v spomin na važno zgodovinsko odločitev praznik vsakoletne slave mariborskega pešpolka.

Obletnice tega dogodka ne moremo primerneje obhajati, kakor da se v globoki pieteti na današnji dan spominjamo narodnega generala Maistra, ki spi svoje večno spanje na pobreškem pokopališču ob vznožju prelepega in zelenega, toda granitnega Pohorja. Slava njegovemu spominu!

Nikoli odprt!
Pristen samo v modrem ovitku.

Uganka smrti na samotni kmetiji

Razprava proti 18 letnemu obtožencu prekinjena

Ljubljana, 22. novembra

V samotnem Javorju nad Dobrunjem je aprila 1921. izročil trdnj posestnik France Žagar posestvo z vsemi premičninami zetu Janezu Jeretu. Oba stara France in Frančiška sta si v notarskem pismu izgovorila precejšem vžitek in kot. Zaradi dajatev pa so kmalu nastali prepiri in pravde. L. 1932. je Žagar umrl. Nekaj časa je nato vladal na obsežni kmetiji mir. Stara mati Frančiška Žagarjeva je hodila pomagat pri poljski delih. Kljub 60 letom je bila še krepka in je delala na njivah kakor vsako dekle. Nastale pa so spet nevšečnosti zaradi užitka. Žagarjeva se je preselila kočo, kjer je redila nekaj perutnine in prašiča. Hodila pa je kljub sporom še vedno na delo k zetu.

Letos 15. julija je stara Žagarica ves dan žela na zetovi njivi. Ko se je proti večeru vračala mimo zetovi hiše, jo je čakal vnuk, 18-letni Jeretov France ter ji ponudil kozarček žganja. Ženica ga je spila. Odšla je nato proti svoji koči mimo hiše svojega sina iz prvega zakona Janeza Habiča. Tu je začela tožiti, da ji je slabo, da jo grabi po ustih, in ji skupaj vleče žile in povedala je sinu tudi, da ji je dal mladi France piti grenko pijačo. Vsa se je tresla in jadikovala: »Nekaj se bo zdaj z menoj naredilo!« Sin Janez je priskočil materi na pomoč. Prinesel ji je vod. Toda v tem je že izdihnila.

Pred velikim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, se je danes ob 16. pričela razprava proti Francetu Jeretu. Ker je starejši maloletnik, je bila **javnost izključena.** Obtoženec je priznal, da je dal žagarjevi piti kozarček žganja, toda ne z namenom, da bi jo zastrupil. V žganje je dal 2 kroglici, ki jih je bil pomladi dobil od nekega tujca. Neznanec mu je povedal da žival od teh krogljic takoj pogine. Sodna obdukcija je ugotovila, da je Žagarjeva umrla na notranji zadušitvi.

Razprava je trajala od 16. no 18.30. Fant je pri zaslišavanju napravil vtis, da res ne pozna strupov. V ostalem je bila kemična preiskava drobovja pokojne Žagarjeve negativna. Senat je sklenil po kratkem posvetovanju, da se razprava prekine do prihodnjega petka, ko bosta zaslišana oba izvedenca zdravnika, ki sta pokojno razlesila, in z njima docent dr. Seliškar s fiziološkega instituta.

KINO SLOGA
Ljubljanski Dvor Telefon 2730
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
šlager-opereta
Prigodbe iz "Wienerwalda"
Magda Schneider, Wolf Albach Retty, Leo Slezak, Georg Aleksander.
Matineja ob 14. uri po Din 4.50
Elizabeta Bergner:
ZASANJANE USTNE

Natečaj za regulacijo Sušaka. Mestni svet na Sušaku je razpisal natečaj za načrt mestne regulacije, za katero so izvršene že glavne priprave. Natečaja se smejo udeležiti samo jugoslovenski tehnovalci. Razpisane so nagrade po 50, 30 in 20 tisoč Din, za odkup načrtov pa je določenih 5.000 Din. Izbrano je tudi razsodišče, ki bo sprejemalo in ocenjevalo poslane načrte.

Ivan Podlesnik:

Eno leto v šoli na Grabnu

Ko sem čital v dnevnikih, da bo šola na Grabnu obhajala 60 letnico, sem šel in pobrskal med svojimi spominskimi papirji, med katerimi sem našel tudi svoja šolska spričevala, ali šolska naznanila kakor so se takrat imenovali ti že orumeneli listi iz davnih dni. Vsi oni, ki so na njih podpisani kot ravnatelji, ali učitelji, so že davno mrtvi. So pa le zanimivi dokumenti ta spričevala, kar bom povedal v naslednjem.

Leta 1887 sem začel obiskovati prvi razred osnovne šole. Moji starši so stanovali tedaj na Žabjeku, in naravno bi bilo, da bi začel hoditi v šolo na Grabnu, kar sem si tudi želel, ker so obiskovali to šolo vsi moji tedanji prijatelji. Toda oče je odločil drugače in me je po protekciji nekega svojega prijatelja spravil na c. kr. vadnico, ki je veljala tedaj za najbolj »nobel« šolo v Ljubljani. Moj prvi učitelj je bil **Ivan Tomšič**, slovenski mladinski pisatelj in urednik »Vrtca«. Vsako četrtletje smo dobili šolska naznanila, ki so bila povsem slovenska. Ko pa sem dovršil četrti razred, sem prejel »Frequentationszeugnis-Obiskovalno spričevalo«. To je bila nemško-slovenska tiskovina, katere nemške rubrike so bile izpolnjene z redovi. To »Spričevalo« je imelo z ozirom na uspehe v učnih predmetih štiri rubrike: Religion., Deutsche Unterrichtssprache., Zweite (slov.) Landessprache., Rechnen. Štampilijka na »spričevalu« je bila samo nemška in se je glasila: »Direktion der K.K. Lehrer-Bildungs-Anstalt in Laibach«. Slovenščina je bila tedaj »zweite Landessprache«.

Ker sem se zdel očetu še premlad za gimnazijo, me je poslal v peti razred na II. mestno petrazredno deško ljudsko šolo v Ljubljani — tako se je imenovala tedaj (l. 1891.) šola na Grabnu, ki je po svoji vnanjosti še vedno taka, kakor je bila tedaj pred 44 leti. Na tej šoli smo dobivali vsako četrtletje šolska naznanila, ki so bila dvojezična, slovensko-nemška. Izmed tedanjih učnih moči so mi ostali v živem spominu tile gospodje: ravnatelj **Fr. Raktelj**, učitelj **Bahovec**, katehet **Smerekar** in A. **Razinger**, ki je bil moj razredni učitelj.

Ravnatelj Raktelj je bil visok, močan gospod. Z njim nismo imeli učenci mnogo opravka. Učitelja Bahovca ki je bil majhen, debelušast gospod z dolgo brado, smo se bali, ker smo vedeli, da rad pomaže s svojo palico. Katehet Smerekar je bil sama dobrota. Najbolj sem vzljubil svojega razrednega učitelja Razingerja. Tudi on me je imel rad, kar je dejansko s tem pokazal, da me je posadil predse pred kateder v prvo klop, in pa s tem, da me je vsako dopoldne pet minut pred 10. uro poslal k Zalazniku na Stari trg kupit zani dve skajerce, ki jih je pojedel med odmorom med 10. in 11. uro na šolskem hodniku.

Šola na Grabnu je bila določena za dečke iz Šentjakobske in trnovske fare. Obisk je bil vedno rekorden. Takrat še ni bila Ljubljanica vklenjena v železnobetonski rov, kakor je danes. Preko nje proti Sv. Jakobu je vodil ozek, lesen most. Bregovi Ljubljanice so bili vsi zarašćeni s travo in grmičevjem. Poleti je bila Ljubljanica tako plitka, da smo jo otroci od Žabjeka na krakovsko stran, tam kjer je bila zdaj več let zatvornica, lahko prebredli z zavihanimi hlačami. Na Prulah še ni bilo hiš, na Mirju še nobenih vil, samo Jakopičeva zeljarna je že stala tamkaj. Cerkev sv. Jakoba je imela še dva zvonika, pa trnovska še ni bila tako vitka in gosposka kakor je danes. Tudi nam, ljudskim šolarjem, se ni godilo tako, kakor se godi dandanes nekaterim šolarjem. Med velikimi počitnicami se nismo vozili z Jadransko stražo na morje, in majniških izletov nismo prirejali z vlaki v druga mesta. Par dni pri mlekarici na Posavju ali na Barju, to so bile naše velike počitnice. Majniški izlet so pa prirejale tedaj vse ljubljanske ljudske šole — na Rožnik. En dan v maju je bil določen za vso šolo za majniški izlet. Zgodaj zjutraj smo šli lepo v vrstah na Rožnik, kjer nam je bral mašo katehet. Po maši smo šli v gostilno, kjer smo dobili kavo in potico. Potem smo se igrali, popoldne pa jo mahnili nazaj v mesto.

Tisto leto, ko sem obiskoval peti razred na Grabnu, smo vpeljali nekaj novega na majniškem izletu. Na pobudo našega učitelja Razingerja smo igrali enodejanko »Mladi tate«, ki je bila naštudirana v »Vrtcu«. Določena mi je bila glavna vloga mladega tatu, ki je ukradel materi klobaso. Vsi rekviziti, ki smo jih potrebovali za to igro, so obstojali v eni klobasi. Prosil sem mamo, da mi je kupila klobaso in sem jo tudi pregovoril, da je šla z nami na Rožnik. Klobaso sem vtaknil v žep suknjiča. Po zajtrku bi se morala začeti igra. Odra nismo imeli, stala pa je na Rožniku med obema poslopjema košata lipa in pod njo miza. Ta miza nam je bila oder. Ko bi morali začeti igro, sem posegel v žep po klobaso. Moj nastop se je začel z besedami: »Jo že imam ... jo že imam...« Pri tem bi moral vihteti klobaso visoko v roki. Toda — klobase ni bilo v žepu. Med potjo mi jo je bil ukradel sošolec in jo pojedel. Predstava se je zakasnila za toliko časa, da mi je mama kupila drugo klobaso. Potem je šlo vse gladko do konca.

Tisto leto mi je v živem spominu tudi zato, ker sem bil pri birmi in pri prvem obhajilu. Za oboje me je pripravil katehet Smerekar. Birme nisem bile tedaj v Ljubljani tako »nobel«, kakor so dandanes, ko igra vožnja z avtomobilom glavno vlogo. Šli smo kar peš od doma do cerkve. Največji dogodek tistega dne je bil, da sva se z botrom po birmi peljala s fijakarjem v Šiško, kjer se je v gostilni zbrala tudi vsa naša družina.

Za prvo obhajilo smo morali hoditi posebej v šolo k pouku, ki ga nam je dajal katehet Smerekar po končani popoldanski šoli. Spomin na eno teh pripravljalnih ur mi je ostal bolj živo v spominu, kakor sam dan prvega sv. obhajila. Gospod katehet nam je razkladal pomen evharistije. Naenkrat je postal v pripovedovanju silno mehak, in zdelo se nam je, da ima solze v očeh. »Vidite, dečki«, je dejal, »človeka sreča v življenju mnogo težav. Tudi jaz jih imam veliko, ampak, kadar se čutim zelo nesrečnega, pogledam na svoji roki, katerim je dano, da dvigajo vsak dan proti nebu pri sv. maši našega Odrešenika. Tedaj se čutim potolaženega. Večkrat se zgodi — ni me sram povedati — da iz srečnega občutka poljubim svoji roki, katerim je dana velika milost.« Ne vem, če smo ga prav razumeli; a znal je tako uplivati na nas, da smo mu, ko je stopil s katedra med nas drug za drugim poljubili roko, kar se ni zgodilo prej nikdar.

Tisto leto je praznovala Ljubljana neko obletnico zmage nad Turki. Pri tej slavnosti so sodelovale vse ljubljanske šole. Dopoldne je bila slavnostna maša v stolnici, popoldne pa velik sprevod po mestu na Kosler jev vrt, kjer je bila ljudska veselica. Vse velike prireditve so se vršile tista leta na Koslerjevem vrtu pod Cekinovim gradom, kjer je zdaj drsališče »Ilirije«. Sprevoda po mestu so se udeležile vse ljubljanske šole. Naša šola se je odlikovala s tem, da smo bili vsi učenci na vse mogoče načine namaškerадeni v Turke in vojake. Najbolj originalen je bil razred učitelja Bahovca, ki je preskrbel vsem svojim učencem turška pokrivala in razne instrumente, s katerimi so delali »turško muziko«.

Od mojega enoletnega učenja na tej šoli pa do danes nosim v svoji duši greh, ki me še zdaj večkrat zapeče. Že proti koncu šolskega leta je bilo, da mi je umrla stara mati, ki sem jo neizmerno ljubil. Tiste dni, ko je ležala na mrtvaškem odru in smo jo v pozni večerni uri spremili k sv. Krištofu, nisem šel v šolo. Na pokopališču sem pa videl, da je bil med pogrebci tudi moj učitelj, dasi ni bil z našo rodbino prav nič znan. Ko sem prišel naslednje jutro v šolo, me je čakal pred učno sobo. Prijel me je za roko in mi dejal: »Ne smeš biti preveč žalosten«. Poljubil me je na čelo. Nekaj let pozneje, ko sem bil v gimnaziji, sem srečal tega svojega dobrega učitelja. Ne vem, morda iz mladostne prešernosti, ali kaj — ga nisem pozdravil. Iz sramu pred tem dejanjem ga tudi pozneje nisem več pozdravljal. Toda peklo me je to in me še peče.

Dobri mož — spavaj sladko! Odpusti mi zdaj, ko praznuje šola, na kateri si sadil in ravnal mlada drevesca toliko let!

Včasih ob nedeljskih dopoldnevih grem tja na Graben mimo šole. Vse je še tako, kakor je bilo tiste leta, ko sem jo vsak dan obiskoval: Veliko vrata, stopnišče, vnanjost in okna. Pa se spomnim, kako smo se pošali po Grabnu, tekali po stopnišču šole, bili veseli, da je pouk končan, gledali med odmori skozi okna na cesto. Blizu je še vse to. Ali pravilneje: čas, ki ga imenujemo življenje, je zelo kratek.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON ŠTEV. 21-24

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri
PREMIERA NAJSENZACIJONALNEJŠEGA FILMA SEZONE

FRANK BUCKOVI
DOŽIVLJAJI IN PUSTOLOVŠČINE V NEPOZNANI ZEMLJI.
EDINSTVENI FILM
DIVJI TOVOR
FILM ZA STARO IN MLADO. - NAPETA VSEBINA. - ŠE NEVIDENE ŽIVALI.
PREMIERNI KINO

Nekaj, kar še niste videli; kako živi in diha džungla in njeni stanovalci.
FILM V NEMŠKEM JEZIKU.
Predprodaja vstopnic od 11-½13
REZERVIRAJTE VSTOPNICE.

Zvočni kino Ideal
PREMIERNI KINO
Danes ob 4., 7. in 9¼,
jutri ob 3., 5., 7. in 9¼
MARLENE DIETRICH
v filmu
Karneval v Španiji
(ŽENA IN MOŽICELJ)
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din
V nedeljo ob pol 11. matineja.

Domače vesti

• **Propaganda za naše Pohorje.** Mariborski Tujsko prometna zveza) je pravkar izdal licen vodnik, ki ga je nazval »Smuk na Pohorju«, a obsega vsa pohorska smučarska pota in vse planinske koče, ki so na Pohorju pozimi oskrbovane. Ker je ob vsaki poti označen tudi čas, ki je smučarju potreben, da prispe od kraja do kraja ali od koče do koče, je propagandna vrednost te karte tem večja. Bilo bi potrebno, da tej naši prvi tovrstni propagandni publikaciji za zimski sport v naših krajih čimprej sledé tudi podobne karte za ostale smučarske terene širom naše banovine, saj so taki propagandni prospekti že zaradi preglednosti terenov in mnogo lažje orientacije za tujce, ki se zlasti v zimskem času v naših zasneženih krajih težko znajdejo, vredni mnogo več, nego še tako živahni opisi lepot posameznih krajev in udobnosti posameznih smučarskih pokrajin.

• **Odkritje spomenika v Dobovi** v spomin vojnim žrtev, ki je bilo določeno za jutri, je odloženo na poznejši čas.

* **Smrt zaslužnega znanstvenika.** V Beogradu je umrl upokojeni vseučiliški profesor dr. Sima Trojanović. Rodil se je pred 74 leti v Šabcu, visokošolske študije pa je dovršil doma in v Nemčiji. Posvetil se je profesorskemu poklicu, a je že v mladosti mnogo deloval tudi izven šole. Bil je dober sotrudnik in prijatelj pokojnega učenjaka Cvijića. Velike zasluge si je pridobil pri ustanavljanju etnografičnega muzeja v Beogradu in leta 1901, ko je bil muzej otvorjen, je postal njegov prvi upravitelj. Muzej je zapustil leta 1901., ko je bil imenovan za rednega profesorja filozofske fakultete v Skoplju. Pri organizaciji vseučilišča v Skoplju je mnoto in zasluženo deloval. Njegovo znanstveno delovanje je slovelo tudi preko meja domovine. Izvoljen je bil za dopisnega člana Srbske kraljevske akademije, Slovanskega instituta v Pragi in društva etnografov na Dunaju.

ELISE BOCK kosmetični preparati. Samoprodajo za Ljubljano ima »VENUS« nasproti glavne pošte.

• **Nagradni natečaj za osnutke lepaka ljubljanskega velesejma.** Uprava velesejma razpisuje natečaj za osnutek lepakov junijskega velesejma v letu 1936. Osnutki morajo biti izvedeni umetniško za litografični tisk, največ v dveh barvah. Format osnutka mora obsegati 70 krat 100 cm. Besedilo: XVI. velesejem v Ljubljani, 30. maj — 11. junij 1936. Črke besedila morajo biti dobro čitljive. Avtor prvonagrajenega osnutka je zavezan sestaviti v litografičnem zavodu tudi besedila v petih drugih jezikih. Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 15. decembra t. l. opolne ravnateljstvu ljubljanskega velesejma. Istočasno morajo poslati svoj točen naslov v zapečateni kuverti, na kateri je označeno geslo osnutka. Nenagrajene in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 15. januarjem in 1. februarjem 1936. Predvidene so naslednje nagrade: ena za 2000 Din, ena za 500 Din in dve po 250 Din. Avtor prvonagrajenega osnutka dobi polovico nagrade takoj, drugo polovico pa, čim predloži litografični zavod poizkusni odtis.

• **Železniški popust.** Zveza za tujski promet v Sloveniji opozarja, da je ministrstvo prometa dovolilo vsem četnikom, ki se nameravajo udeležiti proslave odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. na Sušaku 24. t. m. polovično vožnjo. Olajšava velja od 21. do 27. t.m.

• **Prošnja.** Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Trbovljah je razposlal pred dnevi na razne ustanove, podjetja in zasebnike soje pismene prošnje za prostovolnje prispevke v gotovini ali pa v blagu, ker namerava tudi letos, kakor vsa druga leta doslej, obdarovati za božične praznike svoje najrevnejše člane in članice in njih svojce, ki so nujno potrebni pomoči. Prosimo tudi vse druge, ki morebiti ne bodo prejeli naših prošenj, da se vsaj z malim darilom spominjajo ubogih vojnih žrtev ter naklonijo mali dar vojnim žrtvam na altar ter pošljejo svoje darove na naš naslov. Imena obdarovalcev in zahvalo bomo objavili v glasilu »Vojni invalid« in po možnosti tudi v dnevnih časopisih ter se že v naprej najiskrenejše zahvaljujemo. Odbor UVI.

* **Cvet in sad pozne jeseni.** Na vrtu narodne šole v Loki pri Zagorju cveto in dozorevajo jagode. Lep šopek nam jih je prinesla učiteljica gđna Mara Kelviršerjeva. V Št Jurju ob južni železnici pa so na vrtu g. Ritonje lepo dozorele maline.

* **Pokvarjeno vino.** V Zagrebu deluje že od leta1910. enološka postaja, ki ima svoj delokrog razširjen po vsej savski in vrbaski banovini. Enološka postaja pomaga vinogradništvu v vsakem pogledu, posebno pa skrbi za to, da bi dobili dobra vina za izvoz ter da bi preprečili trgovino s pokvarjenim in ponarejenim vinom. Iz savske banovine se povprečno vsako leto na tej postaji proglasi kakih 200 vrst vina za ponarejene in škodljive. Porazne so tudi ugotovitve preiskav vina, ki ga točijo po zagrebških gostilnah. Postaja ima od leta do leta več dela in se že dolgo bori za primernejše prostore. Nedavno je postaja dobila od ministrstva za poljedelstvo okrog 120.000 Din podpore in s to pomočjo se bodo dali urediti novi prostori za postajo. Vežna bo tudi ureditev dvorane za predavanja, kjer bodo strokovnjaki postaje poučevali naše vinogradnike, zlasti pa zadrugarje o naprednem vinogradništvu.

• **Veliko gospodarsko poslopje je zgorelo.** Nedavno ponoči je nastal ogenj v gospodarskem poslopju banovinskega svetnika, Urbasa Janka pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ogenj se je naglo širil in sta popolnoma pogorela kolarnica in drvarnica. Na kletnem poslopju in hlevih pa je zgorelo ostrešje. Na pomoč so prihiteli domači gasilci, požar omejili in preprečili nadaljno katastrofo. Kljub temu pa je škode okoli 80.000 Din, ki je le delno poravnana z zavarovalnino.

* **Aspirinska afera.** Znano nemško podjetje Bayer, ki izdeluje aspirin in druge zdravilne preparate, zastopa v Jugoslaviji tvrdka Jugefa. Tvrdka je dobivala v zadnjem času poročila, da se po Vojvodini prodajajo ponarejene tablete aspirina. Na podlagi raznih informacij je potem novosadska policija zajela nevarno ponarejevalsko družbo, ki se je bavila s ponarejanjem in razpečevanjem aspirina in drugih zdravilnih preparatov. V Novem Sadu so odkrili tudi veliko dobro opremljeno delavnico ponarejevalcev ter zaloge ponarejenih tablet pri raznih trgovcih in razpečevalcih. Ponarejene tablete preiskuje sedaj posebna komisija kemikov.

* Proces v Bihaću, ki se je vršil osem dni ob velikem zanimanju javnosti proti bivšemu policijskemu uradniku Dušanu Čujiću in bivšemu uradniku srezkega načelstva Džilasu, ki sta zagrešila mnogo poneverb ter zasnovala in izvedla atentat na trgovca Novakovića v Bosanskem Petrovcu, je zaključen. Glavni obtoženec Čujić se je ves čas ciničnо in predrzno obnašal. Bivši srezki uradnik Džilas, ki je ustrelil trgovca Novakovića, pa je zatrjeval, da je storil to v samoobrambi. Razprava je razkrila dolgo vrsto zlorab obeh ciničnih in nasilnih tipov. Čujić je prebivalstvo svojega področja neusmiljeno globil in, če se je kdo pritožil na višjo oblast, ga je obdolžil kakega nevarnega dejanja in se nad njim tudi osebno maščeval na ta način, da ga je v zaporu pretepel ali pa da je najel kake napadalce. Čujićev zagovornik je skušal svojega klienta označiti za duševno bolnega, kar pa se ni posrečilo. Razsodba bo razglašena v ponedeljek.

* Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

* »LUX« pasto za čevlje poizkusite tudi Vi danes.

Iz Ljubljane

u— **General Miloje Popadić — novi komandant topništva dravske divizije.** Te dni je prevzel poveljstvo topništva dravske divizije topniški brigadni general Miloje Popadović, ki je doslej vodil topničarsko podčastniško šolo v Čuprijі. Kakor povsod, kjer je kdaj služboval, ima g. general kot izkušen vojak in kot iskren, družaben človek tudi v Sloveniji mnogo prijateljev, saj je bil pred leti poveljnik topniškega polka v Mariboru in takrat je navezal mnogo plodnih stikov z našim družabnim življenjem predvsem kot velik prijatelj in pospeševatelj sporta. Po rodu je general Popadić iz Šumadije. Novemu komandantu našega topništva v Ljubljani želimo iskreno dobrodošlico!

u— **Nad tisto sodelujočih** bo obsegala letošnja novinarska prvodecemberska proslava državnega praznika na Taboru. Že to število samo na sebi jamči, da bo koncert izreden dogodek v ljubljanskem meglenem življenju. In če imenujemo izmed sodelujočih še nekatere posameznike, kakor: go Gjungjenac — Gavello, pevko biserne glasu, njenega spremljevalca kapelnika Nika Štritofa, dirigenta Orkestrajnega društva Glasbene Matice prof. L. M. Škerjanca, dirigenta pevskega zbora Glasbene Matice ravnatelja Mirka Poliča, solista M. Petrovčiča vidimo, da bo program letošnjega novinarskega koncerta vsaj na isti, če ne na višji umetniški stopnji, kakor je bil vsa dosedanja leta. Poleg teh odličnih solistov in priznanih korpusov nastopita dve skupini otrok, mladi harmonikarji prof. Rančigaja in otroški pevski zbor iz Št. Vida. Prireditev bo torej tudi zelo animirana. Po koncertu ples z družabno zabavo. Vstopnina bo letos znižana, da se omogoči poset koncerta najširšim slojem velike Ljubljane.

u— **Vse okoliške gledališke krožke** opozarjamo na dramski tečaj ZKD, ki bo otvorjen 3. decembra v Kazini II. nadstropje ob pol 8. zvečer. Tečaj je po preteku nekaj let spet prvi in bo nudil slehernemu prijatelju gledališča obilo zanimive tvarine. Prav posebno se opozarja dijake in gledališke abonente, da izrabijo priliko in se priglase kot redni slušatelji. Tečaj bo trajal pet mesecev in se bo vršil v večernih urah od pol 8. do 9. Mesečni prispevek je zaradi vsesplošne krize omejen samo na kritje režijskih stroškov in znaša 20 Din. Vpisovanja in priglasi, tudi pismeni, so v Kazini II. nadstropje od 9. do 12. in od 15. do 18.

u— **Sokol I, Ljubljana — Tabor** obvešča svoje članstvo, da je preminila njegova dolgoletna članica sestra Ivanka Urbasova. Pogreb drage pokojnice se bo vršil danes ob 16. iz hiše žalosti, Slomškova ulica št. 13. Bratje in sestre spremite drago pokojnico in našo dolgoletno članico na njeni zadnji poti v čim večjem številu. Udeležba v civilu z znakom. Uprava.

u— **Umrla je gospa Ljudmila Smrkoljeva,** po rodu Kalanova, soproga uglednega veletrgovca, na Miklošičevi cesti 2. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 16. — Lep jim bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **V spomin umrle gospe Ivanke Urbasove** namesto cvetja je za mestne revеže darovala družina ing. Mihor 100 Din. Iskrena hvala!

u— **Češkoslovenská Obec v Ljubljani.** Jutri v nedeljo ob 16. v Narodnem domu predstava lutkovega gledališča. Na sporedu pravljica »Hana in povodni mož«. Gostje dobrodošli.

u— **Prirodoslovno društvo** priredi danes svoje 3. predavanje v dvorani mineralоškega instituta na univerzi. Govori gospod univ. prof. dr. ing. A. Kral o temi: Tekoča voda — vir energije. Vsi člani in prijatelji društva se vabijo k čim številnejši udeležbi. Vstop prost, za kritje stroškov se bodo pobirali prostovoljni prispevki. Začetek ob 18. uri.

u— **Frank Buk** nam je ustvaril že precej lepih in zanimivih filmov. Njegov pravi poklic dobavitelja divjih živali mu omogoča, da nam pokaže marsikaj, česar si mi navadni zemljani ne moremo niti predstavljati. Pokaže nam divjo borbo za obstanek dveh največjih sovražnikov pragozda. Življenje in običaji stanovalcev pragozda so nam tako predočeni, da zadivijo slehernega človeka. Film se bo danes predvajal v Elitnem kinu Matici. Zanimanje za prvo predstavo je jako veliko, posebno med prijatelji redkih filmov in divjine. Zato naj si cenjeni obiskovalci rezervirajo vstopnice že prej.

ZNIŽANE CENE!
OVOMALTINE
IZVIR MOČI

Za otroke in odrasle!

Izredna koncentrirana hrana, ki v najkrajšem času obnavlja izgubljeno telesno moč zdravih oseb kakor tudi oseb, ki se okrepčujejo. Ovomaltine ima zelo prijeten okus.

OD 5. XI. ZNIŽANE CENE!
Zavojček: mali: Din 12.—, srednji: Din 27.—; veliki: Din 48.—.

u— **60 letnica šole na Grabnu v Ljubljani.** K proslavi 60 letnice vabim starše šoloobiskujočih otrok, bivše učence, zlasti pa vse naše vrle Trnovčane in Krakovčane, ki tvorijo stalen kader dotoka mladine šole an Grabnu. Upravitelj: Josip Ambrožič.

u— **Danes ob 14.15. bo predstava ZKD.** Na programu je sijajna filmsko delo »Uspavanka«, kjer igra Doroteja Wieck glavno vlogo. Film je poln nežne godbe in prastarih cerkvenih motivov in pesmi. Pokaže nam mir in uteho za samostanskim zidom. Življenje belih sester je tako pokazano, kakor še v nobenem filmu. **Doroteja Wieck** v tem filmu čudovita umetnica. Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

u— **Dar. G. Šunara Ivo in ga. Ana** sta darovala za mestne uboge 100 Din v počastitev spomina blagopokojne ge. Ljudmile dr. Rupnikove, g. Christof Josip pa je daroval za siromašne otroke 100 Din v počastitev spomina trijetnice smrti svoje blagopokojne žene Josipine. Hvala!

u— **Na jutrišnji razstavi v Jakopičevem** paviljonu bo govoril o umetniškem delu L. Kasimirja g. dr. F. Stele. Otvoritev bo točno ob 11. Vabimo vse na to kulturno prireditev.

u— **Društvo »Skrb za mladino«** poziva svoje člane k udeležbi pogreba gospe Ivanke Urbasove danes ob 16.

u— **Sv. Miklavž že razstavlja.** Križi in težave, ki so zajeli svet z gospodarsko krizo, pač niso prizanesli niti dobrotljivemu svetemu otcu, ki mu je pripadla prebridka naloga, naj bi na večer svojega godu z darili razveseljeval male in velike otroke vsako leto do konca sveta. Prav do živega pa kriza nebeškemu starčku doslej vendarle ni mogla. Nekaj žalostnih gub mu je morda pač dahnila v čelo, nekaj srebrnih niti, ki jih je hranil za najbednejše med malimi, mu je pač počupala iz brade — svetnik sam pa je s svojim otroškim praznikom ostal, kakor je bil. In tako so tudi te dni kakor vsako leto ob večerih zažarele rdeče, s parkiji, Miklavži in vsem drugim mamečim blagom založene izložbe po mestu, da malčki z drhtečimi srci zadržujejo svoje matere ob njih. Da, sv. Miklavž bo tudi letos nosil, a kakor lani se bo najbrž tudi letos največ mudil po hišah, kjer mu ne bo treba otirati preveč solza — zakaj te moči niti ta veliki svetnik ne premore, da bi znal odčarati krizo, bedo in glad.

u— **Brezposelni, bolan, reven krojač** prosi usmiljena srca, ko se bliža zima, za kako gorko posteljnino, odejo, rjuhe po možnosti tudi ponošeno perilo. Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«.

u— **Vsako soboto ob 20. plesni večer z zabavnimi igrami v Jenkovi šoli — Kazina.** Vsako nedeljo od 4. do 8. popoldanski ples.

Iz Tržiča

č— **Kino Nadišar** predvaja danes, jutri in v ponedeljek velefilm »Bengalij«. Predstave danes in v ponedeljek ob 20. v nedeljo pa ob 16., pol 19. in pol 21.

Iz Celja

e— **V proslavo 50-letnice** obstoja celjskih podružnic Družbe sv. Cirila in Metoda bo v soboto 14. decembra v Mestnem gledališču svečana akademija, na katero že danes opozarjamo vsa celjska društva.

e— **Sokolska proslava 1. decembra.** Ob 7.30 bo zbor vseh članov in članic pred Narodnim domom, nato skupen odhod v cerkev Sv. Danijela in v hram sv. Save. Ob 10.30 bo slavnostna seja v mestni telovadnici. Dnevni red: Slavnostni govor, deklamacije, pevke točke sokolske mladine in zaprisega novega članstva. Vsi pripadniki Sokola brez razlike naj se v polnem številu udeleže proslave v kroju ali v civilu z znakom.

e— **Na Ljudskem vseučilišču** bo predaval v ponedeljek 25. t. m. ob 20. g. prof. Viktor Petkovšek iz Ljubljane o »planinski flori«. Predavanje bo spremljalo nad 100 lepih skioptičnih slik. Opozarjamo na to zanimivo predavanje zlasti vse one, ki se zanimajo za naše planine in njihovo krasno rastlinstvo.

e— **Osebna vest.** G. prof. dr. Pavel Strmšek je nastopil svoje novo službeno mesto na celjski gimnaziji. Odličnega narodnega in prosvetnega delavca iskreno pozdravljamo v Celju.

e— *Za zdravniško knjižnico v celjski bolnišnici* je kuratorij ustanove po pokojnem trg. Antonu Kolencu nabavil po 1 veliko novejše delo iz interne medicine in iz kirurgije, kar so zdravniki bolnišnice pozdravili z največjim veseljem. S tem činom je položen temelj za moderno zdravniško knjižnico, ki se bo, kakor pričakujemo, še nadalje izpopolnjevala. Iz Kolenčevih ustanov je bilo v gornji namen naklonjenih 15.000 dinarjev. Vodstvo bolnišnice izreka tem potom v imenu zavoda kuratoriju Kolenčeve ustanove najtoplejšo zahvalo.

e— **Dijaška družina »Sloga«** bo priredila v soboto 30. t. m. popoldne v Narodnem domu Miklavžev večer za svoje člane, združen s čajanko in obdarovanjem najrevnejših dijakov. Prosim občinstvo, naj ne odklanja prispevkov in pomoči v ta namen.

e— *Kino Union.* Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Čudovit otrok« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Tajna seja.** Na četrtkovi seji mestnega sveta se je v tajnem delu seje izrekel mestni svet proti znižanju plač mestnim uslužbencem in je to utemeljil z navedbami, ki jih bo župan poslal zvezi avtonomnih mest. Če bo nadzorna oblast vzlic temu zahtevala znižanje prejemkov mestnih uslužbencev, bo potem mestni svt sklenil takšno prevedbo, ki jih ne bo preobčutno zadela. — V nadaljnjem poteku tajne sejeje na podlagi poročila iz področja petega odseka podelilo g. Juriju Pristovniku dovolilo za obrt brezalkoholnega bufeta na Aleksandrovi cesti 1, Mariji Robinšak pa dovolilo za gostilniško obrt na Pristanu št. 1.

a— **Ravnatelj glasbene šole mariborske Glasbene Matice** je postal matični dirigent prof. Marjan Kozina.

a— **39 milijonov dinarjev pojde za ureditev** vseh hodnikov, ako bi se novi pravilnik o ureditvi hodnikov v celoti izvedel. Omenjeni pravilnik se bo začel namreč takoj izvajati, toda zaenkrat samo ob prometnejših ulicah in pred hišami tistih hišnih posestnikov, ki bodo mogli plačati.

a— **Namesto aluminija baker.** Kabel visoke napetosti, ki vodi od Aleksandrove ceste do meljske vojašnice in ki so ga uredili med vojno, je iz aluminija. Zaradi prevelike škode na toku se bodo sedaj kabeljske aluminijaste žice nadomestile z bakrenimi.

a— **Dva »brkata stepna noja« sta ustrelila** trgovec Pinter in šolski upravitelj Ferenčak v Ivanci. Sta to krasna eksemplarja takozvanega »stepnega noja«, ki se izogiba planinskih terenov. Ta evropski stepni noj ima v razmahu svojih 1.80 m, visok pa je 1.20. Ker ima ob kljunu tipične brke, ga splošno nazivajo »brkati stepni noj«. V zadnjem četrtstoletju so bili pri nas ustreljeni samo štirje eksemplarji te redke ptice, ki ima svojo domovino v Perziji in južnih predelih Rusije. Eksemplarja sta na pogled prj preparatorju Clingerju.

a— **Kaznivi posli »ministrskega odposlanca«.** Kakor znano, je lani 29. januarja obsodil mariborski mali kazenski senat 54-letnega knjigovodjo Jaromirja Risyja na leto in šest mesecev strogega zapora, ker se je izdajal pri raznih mariborskih trgovcih za »ministrskega odposlanca«, ki ima imenitne zveze, ter jih oskubil za kakih 50.000 dinarjev. Naknadno pa sta prijavila državnemu tožilstvu dva ljubljanska trgovca, da jima je izvabil Risy pod to pretvezo 42.000 dinarjev in sicer prvemu 40.000 Din, drugemu pa 2000 Din. Prvemu je obljubil, da mu bo priskrbel dvorno dobaviteljstvo, drugemu pa brisanje neke carine. Risyja, ki presedeva kazen v kaznilnici, je mali senat obsodil včeraj še na šest mesecev strogega zapora in na izgon iz države po prestani kazni.

a— **V zadnjem trenutku rešena iz goreče hiše.** V Krembergu pri Sv. Ani v Slov. goricah je zajel ogenj viničarijo posestnika Ferdinanda Zvera. Priletna viničarja sta trdo spala, ko je nad njima že gorela streha. Gasilci so ju v zadnjem trenutku prebudili ter ju rešili iz plamenov. Hlevi so pogoreli, ravno tako preša. Živino so tudi rešili v zadnjem hipu iz zaklenjenih hlevov. Vsi objekti so bili s slamo krti. Neki gasilec je v zadnjem hipu rešil iz kamre pločevinasto škatlo, v kateri je bilo okoli 7000 Din gotovine.

a— **15.000 Din škode** trpi posestnik Kitman v Razvanju, ki mu je v noči na petek zgorel senik. Na mestu požara so bili razvanjski, pobreški, radvanjski in mariborski gasilci, ki so ogenj lokaliziral.

a— **Za žensko krilo 97 dni zapora.** 24-letno posestnico Kristino Rus iz Podgrada je mali kazenski senat obsodil na 3 mesece in 7 dni strogega zapora, pogojno na dve leti, kjer je s ponarejenimi ključi vdrla v stanovanje posestnice Veronike Nemec ter ji odnesla krilo in nekatere druge manjše predmete.

a— **Kravo so odpeljali** tatovi posestniku Francu Čelofigi iz Trniča na Dravskem polju. Čelofiga trpi škodo okoli 1000 Din.

Z Jesenic

s— **Kino Radio** predvaja danes ob 8. zvečer in jutri v ndeljo ob 15., 17. in 20. nadvse aktualen film »Abesinija 1935«. Posnet je bil tik pred izbruhom sovražnosti. Poleg tega še trije kulturni filmi. — Sledi »Hrepenenje«.

Srdita borba s tihotapcem

Poljčane, 21. novembra

Te dni proti večeru se je vozil skozi Poljčane neznan kolesar. Ker je bil brez luči, ga je orožniški komandir g. Jezernik pozval, naj obstoji. Kolesar se pa za poziv ni zmenil, temveč je hotel vozilo še hitreje pognati. Komandir ga je še mogel zgrabiti za nahrbtnik. Neznanec se je postavil v bran, vendar ga je komandir naposled le obvladal in odvedel na orožniško postajo.

Izkazalo se je, da je aretiranec 24-letni posestnikov sin Alojzij Gobec iz Spodnjega Gabernika, znan tihotapec, ki je bil zaradi te svoje strasti že večkrat kaznovan. Tudi zdaj so našli v njegovem nahrbtniku vtihotapljeno blago. Bilo je v njem 108 omotičev igralnih kart in 2 kg saharina. Pri zaslišanju je Gobec dejal, da je te reči kupil od nekega neznanca. Tihotapsko blago je bilo s kolesom vred zaplenjeno, Gobca pa čaka občutna kazen.

Nepojasnjena družinska tragedija

Pred leti je izginila žena, zdaj se je obesil mož

Ptuj, 21. novembra

Že leta 1932. smo poročali o tragičnem družinskem dogodku, ki se je zgodil pri posestniku Ivanu Perneku v Novi vasi pri Rogoznici. Mož je zelo slabo ravnal z ženo in jo je nekoč tako pretepel, da je morala v bolnišnico. V času, ko se je žena zdravila, je na lepem posestvu nenadno nastal ogenj, ki je skoraj do tal uničil vsa poslopja. Nekdo pa je celo z žico zavezal vrata hleva, da so jedva rešili živino. Po tem nesrečnem dogodku se je kmalu vrnila iz bolnišnice 46 letna Roza Pernekova, njen mož pa je bil aretiran zaradi suma požiga, vendar je bil kmalu izpuščen, ker mu niso mogli požiga dokazati. Spet je bilo slišati, da mož pretepa ženo, lepega dne pa je za Rozo izginila vsaka sled. »Jutro« je takrat poročalo o skrivnostnem nestanku Roze Pernekove. Vsa leta so se vršile poizvedbe, a vse iskanje je ostalo bezuspešno do danes in tudi njen mož ni znal, ali pa ni hotel dati nikakih pojasnil o pogrešani ženi. Ako je slučajno bilo naplavljeno kako žensko truplo pri Markovcih, so orožniki na to najčbo vedno opozorili Ivana Perneka, naj gre pogledat, če ni to mogoče njegova žena. Pernek je pa le skomignil z rameni, češ: »Saj vem zagotovo, da nič Leno posestvo je začelo propadati, ker ni bilo doma prave gospodinje, in letošnjo pomlad je bilo prodano na sodni dražbi. Ivan Pernek se je še nekaj časa potikal po vasi, pred dnevi pa je tudi on izginil. V torek je dospela iz Maribora na občino Rogoznico brzojavka, s katero je bilo sporočeno, da so našli pri Mariboru obešenega pogrešanega Perneka in so ga pokopali na pokopališču v Pobrežju. Skrivnost smrti svoje žene je odnesel s seboj v grob.

Še tole: Za Perneka je bilo leto 1932. usodno. Ne samo, da je žena neznano kam izginila, oba zakonca sta istega leta tudi izgubila sina edinca, dve leti starega Ivana, ki se je utopil na domačem dvorišču v gnojnici. Vse to, s prodajo posestva letos pomladi na sodni javni dražbi vred, je gnalo 49 letnega Ivana Perneka v obup. Po njegovi smrti se širijo domneve, da je svojo ženo ubil in jo sežgal doma v peči.

PRIVATNA KLINIKA ZA
BOLEZNI SRCA
v sanatoriju dr. Löw-a, DUNAJ specijalno zdravljenje vseh bolezni srca in žilja. - Zdravniško vodstvo: univerz. docent
Dr. Rihard Singer
Pojasnila daje vodstvo sanatorija, Wien, IX. Mariannengasse 20, telefon A 24-5-60.

Gospodarstvo

Naš nivo cen se nadalje dviga

V treh mesecih se je indeks cen v trgovini na debelo dvignil za 10%

Kakor smo na tem mestu že poročali, se je zadnje mesece naš indeks cen v trgovini na debelo stalno dvigal. Sedaj objavlja Narodna banka podatke o gibanju cen v mesecu oktobru, iz katerih sledi, da se je tudi v tem mesecu dviganje nadaljvalo.

Najobčutneje se je v zadnjem času dvignil **indeks cen rastlinskih proizvodov, ki je v teku oktobra** ponovno narasel za 3.5 točke na 81.6, dočim je lani znašal v istem mesecu le 58.8. V oktobru se je **indeks cen živine in živinskih proizvodov dvignil** za 2.6 točke na 56.2, vendar navzlic temu še za malenkost zaostaja za lanskim indeksom v istem mesecu, ki je znašal 58.4. **Indeks cen mineralnih protizvodov** se je v oktobru dvignil za 0.7 na 81.1 točke (lani v oktobru je znašal 78.6), **indeks cen industrijskih proizvodov pa se je v teku oktobra povečal za 1.5 na 68.8 točke** nasproti 66.0 v lanskem oktobru.

Kakor je iz gornjih delnih indeksov razvidno je dvig totalnega indeksa pripisati v prvi vrsti podražitvi rastlinskih proizvodov. Zlasti žito se je v teku oktobra v ceni občutno dvignilo in je cena šele v teku novembra nekoliko popustila. Kako je zadnje mesece narasel naš indeks cen v trgovini na debelo nam kaže naslednja primerjava.

	julij	avg.	sept.	okt.
totalni indeks	**63.8**	**64.8**	**67.8**	**70.0**
rast. proizv.	60.3	67.6	78.1	81.6
živ. proizv.	55.6	53.1	53.6	56.2
miner. proizv.	79.8	80.0	80.4	81.1
industr. proizv.	65.7	66.4	67.3	68.8

Gornja primerjava nam kaže, da se je indeks cen v trgovini na debelo v zadnjih treh mesecih dvignil za 6.7 točke, t.j. za 10.6%, v primeri z lanskim oktobrom, ko je znašal totalni indeks 63.6 točke, je letošnji indeks v oktobru za 10% višji, v primeri s predlanskim oktobrom, ko je znašal totalni indeks cen 61.5 točke, pa znaša povišanje 13.7%. Največji dvig beležimo tudi v primeri z lanskim oktobrom pri indeksu cen rastlinskih proizvodov, kjer znaša dvig nasproti lanskemu letu 38%, nasproti predlanskemu letu pa 60%.

Pri indeksu cen glavnih izvoznih in glavnih uvoznih predmetov vidimo, da sta se ta dva indeksa dvignila v oktobru vsak za 1 točko, in sicer indeks cen glavnih izvoznih predmetov 66.9, indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa na 71.0. Pri teh dveh indeksih vidimo v zadnjih letih naslednje spremembe.

	izvozni predm.	uvozni predm.	razlika
oktober 1932	55.5	72.9	—17.4
oktober 1933	57.7	72.9	—15.2
oktober 1934	61.8	67.1	— 5.3
oktober 1935	66.9	71.0	— 4.1

Indeks cen naših glavnih izvoznih predmetov se je v zadnjih letih polagoma toda stalno dvigal. Ker je medtem deloma nazadoval indeks cen glavnih uvoznih predmetov se je razmerje med cenami za izvozne in uvozne predmete zboljšalo. Dočim je v oktobru 1932 znašala napetost med obema indeksoma kar 17.4 točke za kolikor je bil indeks uvoznih predmetov višji nego indeks cen izvoznih predmetov, je letos ta napetost padla na 4.1 točke, tako da se vsaj pri glavnih uvoznih in izvoznih predmetih polagoma približujemo razmerju cen v letu 1926., ki je osnova za računanje našega indeksa. Seveda pa ne smemo pozabiti da je bil leta 1926 pred nastopom gospodarske krize naš položaj mnogo ugodnejši, kajti takrat je indeks cen izvoznih predmetov za 23 točk presegal indeks cen uvoznih predmetov, kar pomeni, da smo razmeroma drago prodajali naše proizvode v inozemstvo in relativno poceni uvažali blago.

Francoski frank zopet v nevarnosti

Ponovno povišanje diskonta na 5%

Francoskega franka se je, kakor znano v zadnjih tednih znova polastila spekulacija, ki ji je uspelo izkoristiti neugodne momente v francoski notranji politiki in slab uspeh Lavalove akcije za obrambo franka. Že 14. t. m. je bila Francoska banka primorana zvišati diskont od 3 na 4%, pravkar pa prihaja iz Pariza vest, da je Francoska banka s takojšnjo veljavnostjo ponovno *zvišala diskont od 4 na 5%* in obrestno mero za lombard od 5 na 6%. Dejstvo, da se je morala Francoska banka v teku enega tedna odločiti za dvakratno zvišanje diskontne mere v skupni izmeri 2% je zunanji izraz nemirnega razpoloženja, ki vlada sedaj okrog francoskega franka. Že konec oktobra je pričelo iz Francoske banke odtekati zlato in je ta odtok znašal v zadnji četrtini oktobra 168 milijonov frankov, v prvi četrtini novembra je Francoska banka morala oddati nadaljnjih 667 milijonov frankov zlata, poslednji izkaz od 15. novembra, ki je pravkar objavljen, pa zaznamuje novo izgubo zlate rezerve v višini 933 milijonov, tako da je v 14 dneh Francoska banka izgubila za 1600 milijonov frankov zlata. Seveda pa znaša njen zlati zaklad še vedno 70.389 milijonov frankov.

S ponovnim povišanjem za 1% je francoski diskont dosegel višino, ki mora v današnjih razmerah vzbuditi splošno pozornost. V zapadnoevropskih finančnih krogih dvomijo, če v današnjih razmerah lahko kaj pomaga povišanje diskonta, ki se ga poslužuje Francoska banka kot klasičnega sredstva za obrambo valute. Kapital, ki danes odteka iz Francije, je večinoma inozemski kapital in je malo verjetno, da bo mogoče z višjo obrestno mero ta kapital privabiti, da ostane v deželi, saj inozemski kapital ne zapušča Francije morda zaradi prenizke obrestne mere, temveč edino zaradi tega, ker ne smatra francoske valute več kot docela varno. Za francosko gospodarstvo pa pomeni povišanje diskonta za 2% povečanje pritiska, ker povzroča višja obrestna mera višje produkcijske stroške. Seveda pri sedanjem stanju tudi spekulacija ne miruje in se je deportni stavek za terminske franke dvignil že na 12%. Stvar se razvija enako kakor maja, ko je prišlo do znane atake na francoski frank. »Eho de Paris« prinaša značilno vest, da sta v sredo iz Francije odpeljala samo dva prekooceanska parnika 329 zabojev zlata v vrednosti 275 milijonov frankov

Po najnovejših vesteh iz Pariza je francoska vlada uvedla strogo kreditno kontrolo pri bankah, s čimer naj se onemogoči terminska spekulacija s frankom. V poučenih krogih pričakujejo, da bo Francoska banka prihodnji teden še nadalje dvignila diskont, ker cenijo, da je v tekočem tednu znašal odtok zlata okrog 1 in ¼ milijarde frankov.

Kolonistom bo država odpisala del dolga

Kakor je »Jutro« že včeraj kratko poročalo, se je vršila v kmetijskem ministrstvu konferenca, ki je bila sklicana zaradi vprašanja razdolžitve kolonistov in ostalih agrarnih interesentov, članov agrarnih zajednic. V splošnem gre za 45.000 rodbin kolonistov, ki dolgujejo državi znesek 90 milijonov Din. Ta denar je dala država kolonistom kot podporo, da so si lahko zgradili hiše, da so si nabavili potrebni inventar in da so lahko dobljena zemljišča pripravili za obdelovanje. Največ kolonistov je naseljenih v Južni Srbiji, namreč okrog 14.500, nadalje v Bački 12.000, v Banatu 8.000 v Sremu in Slavoniji okrog 5000, v Hrvatski in v Medjimurju pa okrog 4000 rodbin. Denar, ki ga je država dala kolonistom je bil porabljen predvsem za gradnjo hiš in je država na ta način omogočila, da so v Južni Srbiji kolonisti zgradili 12.000 hiš, v Bački okrog 10.000, v Banatu okrog 8000, v Sremu in Slavoniji 3500 ter v Hrvatski in v Medjimurju okrog 500 hiš. Ker je od države izposojeni denar služil predvsem zato da se je sploh kolonistom omogoči obdelava zemlje in ker se je položaj kolonistov letos zaradi suše še bolj poostril, je konferenca vzela v pretres vprašanje razdolžitve kolonistov, članov agrarnih zajednic. Pri tem je tvorilo izhodišče dejstvo, da je država kot regulator gospodarskih in socialnih odnošajev že zaščitila kmeta glede dolgov pri denarnih zavodih in pri privatnikih in je deloma te dolgove tudi znižala, zato je naravno, da mora tudi država sama kot upnica nekaj prispevati k olajšanju situacije kolonistov.

Na konferenci, ki se je o tem vprašanju vršila v sredo in četrtek v kmetijskem ministrstvu v navzočnosti kmetijskega ministra g. Svetozara Stankovića, je bil izdelan predlog, da država odpiše del dolgov kolonistom, in sicer v severnih krajih za 50%, v južnih krajih, kjer so bili napori kolonistov največji, pa za 80%. Preostali dolg bodo kolonisti plačali državi v roku do 20 let. Predlog gre nadalje za tem, da se dovoli kolonistom odplačati državi dolg v državnih papirjih po nominalni vrednosti. Predlog bo v kratkem predložen ministrskemu svetu.

Gospodarske vesti

= *Odpis zgradarine za prazna stanovanja.* Dravska finančna direkcija opozarja lastnike hiš, da se sme v smislu določil člena 40. zakona o neposrednih davkih odpisati osnovni davek zgradarine, če se zgradba ali posamezni deli zgradbe ne vporabljajo odnosno če so prazni, in sicer po naslednjih pogojih: Stranka, ki želi doseči odpis osnovnega davka zgradarine iz navedenega razloga, mora vložiti prijavo na pristojno davčno upravo v 14 dneh, ko postane zgradba ali njen del prazen. Prijava mora biti kolkovana s kolkom za 5 Din, priložen pa mora biti še kolek za 20 Din za rešitev, če se rešitev zahteva, ker se sicer odpiše zgradarina šele od dne, ko je davčna uprava prejela prijavo. Ako je zgradba ostala prazna še v teku prihodnjega leta in reflektira stranka na odpis tudi za prihodnje leto, mora v smislu razpisa ministrstva financ (oddelka za davke št. 31.317/III od 27. aprila 1935) vložiti najkasneje do 14. januarja vsakega leta novo prijavo, sicer se ji osnovni davek zgradarine ne odpiše ob danih pogojih za celo leto nego še le z dnevom vložitve prijave. Ker je bila do sedaj pri davčnih upravah praksa, da se je odpis osnovnega davka zgradarine na osnovi ene prijave vršil iz leta v leto, a je to prakso ministrstvo financ z gori cit. razpisom označilo kot nepravilno, se hišni lastniki na to opozarjajo, da ne bi trpeli škode.

= *Novi bankovci po 500 Din.* Finančno ministrstvo je sedaj glede vesti o izdaji bankovcev po 500 Din objavilo, da je Narodna banka že v marcu letošnjega leta zahtevala od finančnega ministrstva odobrenje za izdajanje takih bankovcev, ki so potrebni, ker izdaja naša Narodna banka le bankovce po 100 in 1000 Din in je tisočake pogosto težko zamenjati. Tudi v skoro vseh sosednih državah imajo poleg tisočakov in stotakov še bankovce po 500 enot dotične valute. Finančno ministrstvo izrečno poudarja, da se z izdajo bankovcev po 500 Din ne bo nikakor povečal denarni obtok, ker se bo istočasno zmanjšal obtok tisočakov. Zanika na finančno namero izdati bankovce po 50 Din.

= *Notiranje 6% dalmatinskih agrarnih obveznic.* Z odlokom finančnega ministra se je te dni pričelo na naših borzah notiranje 6% obveznic za likvidacijo agrarnih odnošajev na področju prejšnje pokrajine Dalmacije, in sicer za nominalni znesek 67.7 milijona Din, kolikor je teh obveznic v obtoku.

= *Monopol za trgovanje z zlatom v Italiji.* Dekret, s katerim se monopolizira trgovina z zlatom v Italiji, je sedaj objavljen v italijanskem službenem listu. Iz dekreta je razvidno, da je v bodoče nakup zlata v inozemstvu monopol države in more vsakdo, ki hoče uvoziti neobdelano ali obdelano zlato, imeti dovoljenje finančnega ministra. Monopol se bo izvajal v sporazumu z vrhovno upravo deviznega gospodarstva. Vsakdo, ki se v Italiji peča s trgovino z zlatom ali zlatimi predmeti mora prijaviti stanje svojih zalog na dan 19. novembra in mora sproti voditi točno evidenco o nakupu in prodaji. Italijanska banka bo nakupovala preko svojih podružnic zlato in bo dnevno določila nakupno ceno, ki bo ustrezala povprečju cene v inozemstvu, preračunane po oficielnem tečaju deviz. Nihče, bodisi trgovec ali privatnik, ne sme zlato ali zlate predmete kupovati po višji ceni, kakor je oficielno določeno.

Borze

22. novembra.

Na ljubljanski borzi so se oficielni tečaji deviz večinoma dvignili, ker je očitno posledica intervalutarne oslabitve švicarskega franka, s katerim držimo tesno relacijo. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8.70—8.80, angleški funti pa 249.20-250.80. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.7650, v angleških funtih po 250, v grških bonih po 29, dočim je bilo za španske pezete povpraševanje po 6.20.

Na zagrebškem efektnem tržišču notira vojna škoda pri mirni tendenci 354—355 (V Beogradu promet po 354.75). Tudi v ostalih vrednotah je bilo mirno brez prometa.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2967.43—2982.03, Berlin 1756.08—1769.96, Bruselj 743.11—748.17, Curih 1424.22—1431.29, London 216.48—218.53, Newyork 4365.35—4401.66, Pariz 289.53—290.97, Praga 181.76—182.86, Trst 354.67—357.75.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.35, London 15.27, Newyork 309.125, Bruselj 52.30, Amsterdam 208.25, Madrid 42.175, Berlin 123.90, Dunaj 57.20, Stockholm 78.75, Oslo 76.75, Kobenhavn 68.15, Praga 12.77, Varšava 58.05, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 354—355, 7% invest. 77—79, 7% stabiliz. 78 den., 4% agrarne 44—46, 7% Blair 70—71, 8% Blair 80—81, 7% Drž. hip. banka 74 den., 6% begluške 60—61.50; delnice: Narodna banka 6000 den., PAB 229—231.

Beograd. Vojna škoda 354.55 — 355 (354.75), za dec. 354.50 den. (354.50) 7% invest. 79 den., 7% stabiliz. 80 bl., 6% begluške 63.50-63.75 (63.50), 7% Blair 71 bl., PAB 230—231 (229—231).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ *Chicago,* 22. novembra. Začetni tečaji: *Pšenica:* za dec. 100, za maj 99.375, za julij 102.50; *koruza:* za dec. 60.625, za maj 60.625, za julij 61.375.

+ **Ljubljanska borza** (22. t. m.). Tendenca za žito mirna Nudijo se (vse franco vagon nakladalna postaja): **pšenica:** baška 79/80 kg, in banatska 78 kg po 159 — 161 **koruza:** baška po 101 — 103, banatska po 99 — 101, nova, času primerno suha, po 86 — 87; **oves:** slavonski 132.50 — 137.50; **moka:** baška in banatska »0g« po 260 — 270, »2« po 240 — 245, »5« po 220 — 235; **otrobi:** baški po 110 — 115; **krompir:** beli štajerski po 60 — 65

Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendenca neizpremenjena **Pšenica:** baška 158—162, ladja Tisa alj Begej 166—168, sremska in slavonska 158—162; banatska 158—160; **Oves:** baški, sremski, slavonski 130—132.50; **Ječmen:** baški in sremski 64 kg 132.50—137.50; **Koruza:** baška in sremska 96—98, banatska 95—97 **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 235—255 »2« 215—235, »5« 195—215, »6« 175—200, »7« 145—160, »8« 105—110, **Fižol:** baški in sremski 250—260. **Otrobi:** baški, sremski 83—85; banatski 82—84.

+ *Budimpeštanska terminska borza* (22. t. m.) Tendenca čvrsta. *Pšenica:* za marc 18.39 — 18.40, za maj 18.51 —18.52; *koruza:* za maj 16.32 — 16.34.

BOMBAŽ

+ *Liverpool,* 21. novembra. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za dec. 6.56 (prejšnji dan 6.48), za maj 6.44 (6.39).

+ *Newyork,* 21. novembra. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za dec. 12.02 (11.92), za maj 11.62 (1.56).

Dve obmejni šoli

Razumevanje in nerazumevanje nacionalnih in kulturnih interesov ob meji

Maribor, 21. novembra.

Poročali ste te dni o lepi in preserčni obmejni slovesnosti v Gradišču na Kozjaku. Preprost »likof« o priliki, ko je nova osnov. šola, ki jo s pomočjo države in banovine gradi naša vrla CMD, prišla pod streho, se je izpremenil v malo obmejno nacionalno in kulturno manifestacijo naroda ter zastopnikov oblasti in CMD. Visoko na Kozjaku, v bližini meje, se je dvignila nova postojanka naše nacionalne meje, kulturno torišče, ki naj našim bodočim generacijam vliva v razum znanje, potrebno za življenjsko borbo, v srca pa živo narodno in državljansko zavest.

Leta in leta so se prebivalci krajev okrog Gradišča borili za novo šolo. Revna obmejna občina Sv. Duh je ni mogla graditi. Žilavim naporom naših obmejnih brambovcev v CMD ter uvidevnosti njenega osrednjega odbora gre hvala, da je želja naroda prišla do uresničenja. Država in banovina, ki sta obljubili s svoje strani pomoč, sta uresničenje le še pospešili.

Problem nove šole v Gradišču pa ni bil in ni edini problem te vrste ob meji. Baš te dni es v naši javnosti razpravlja o drugem takšnem obmejnem nacionalnem in kulturnem problemu: o vprašanju ustanovitve osnovne šole v Cirknici pri Št. Ilju v Slovenskih goricah. Borba za to našo obmejno postojanko še ni pozabljena in morda tudi še ne — povsem končana. Vemo, da so se še ves čas od prevrata naprej zaletavali vanjo eksponenti nemško-nacionalne politike ob naši meji, zahtevajoč stalno leto za letom otvoritev nemških razredov na osnovni šoli v Št. Ilju. Oporo za svojo zahtevo, za katere izpolnitev je bilo stalno premalo v resnici nemških otrok, so žal vedno našli v nekaterih bodisi gmotno odvisnih, bodisi nacionalno nezavednih in kupljivih slovenskih starših, ki so bili pripravljeni, svojo slovensko deco darovati na oltar nemške kulture. Danes zavzema občina Št. Ilj velik okoliš kakih 7 bivših upravnih občin v našem obmejnem ozemlju. Skozi njo teče glavna železniška in cestna zveza iz sosednje Avstrije in je naravno vsa nova občina izredno važna postavka v računih naše državne in nacionalne politike. Zato na je tudi treba, v vsakem posameznem delu te velike obmejne občine storiti vse, kar je potrebno, da se tamošnje ljudstvo gospodarsko okrepi in kulturno dvigne ter da se mu obenem vcepi ona državljanska in nacionalna zavest, ki ga bo usposobila gledati s ponosom na moč in veličino države in svojega naroda.

Cirknica je prevažen del nove šentiljske občine. Ponemčevalni Schulverein je temu kraju že pred vojno posvečal veliko pozornost in tik pred vojno je nabral že znatno vsoto okrog 25.000 goldinarjev za novo osnovno šolo v Cirknici. Svetovna vojna je te načrte pokopala. Toda potreba po šoli v Cirknici je ostala in se je pojavljala med prebivalstvom zahteva po novi šoli že ves čas obstoja Jugoslavije. Saj imajo otroci sedanjega šentiljskega šolskega okoliša ponekod po 7 km in več do šole v Št. Ilju. Tudi sta obe šoli v Št. Ilju in v Jarenini znatno preobremenjeni. Krajevna šolska odbora sta se izrekla že pred leti za ustanovitev nove šole v Cirknici in občinski odbor Šentiljski je pristal. Banovinski šolski odbor je sklepe odobril in določil, da je nova šola v Cirknici potrebna in da so za ustanovitev dani tudi pogoji. Prostori so na razpolago in bi stroški za njih preureditev znašali komaj okrog 30.000 Din. Banska uprava je pripravljena prispevati. Ne dvomim, da bi tudi država nekaj dala.

Če vse to vemo in vidimo tudi tu, da narod želi ustanovitev šole, nas mora presenetiti, da se občinski odbor šentiljski nenenkrat postavlja v nasprotje s to željo in tudi s svojim prvenstvenim sklepom ter da je — kakor čujemo —vložil priziv proti sklepu banske uprave na ministrstvo. Nele, da je ta korak občinskega odbora nerazumljiv z vidika človeških čuvstev za uboge otroke, ki morajo mnogi po poldrugo uro in še več hoditi v šentiljsko šolo in spet toliko nazaj domov je pa tudi naravnost obsodbe vreden z vzgojnega vidika, predvsem pa iz nacionalnih vidikov. Uvažujemo težavni današnji položaj občin. A zavedamo se tudi, da se investicije, kakršne so n. pr. za nove šole, ki naj služijo celi vrsti generacij, ne smejo naprtiti samo sedanjim, amnak, da je v to svrho treba skušati doseči čim najugodnejše aranžmane za posojila, ki se naj amortizirajo v dveh do treh desetletjih. Zavedamo se tudi nujne potrebe, da v primerih, kakršna sta oni v Gradišču in ta v Cirknici, ko gre za eminentne interese naše državne in nacionalne meje, mora tudi država v veliki meri priskočiti občini na pomoč.

Ako je občinski odbor šentiljski hotel s svojim zadnjim sklepom izbiniti od banovine in države pristanek na čim izdatnejšo pomoč k ustanovitvi nove šole, je to morda v bistvu upravičeno, ni pa taktično pravilno. Zato upam, da bosta i banovina i ministrstvo ostali sicer na stališču, na katero se je postavil banovinski šolski odbor, da se šola v Cirknici takoj ustanovi, da bosta pa obenem pristali na izdatno pomoč v to svrho, zvedajoč se svoje velike naloge: biti buden in odločen čuvar interesov državne in nacionalne meje.

V. S.

Tatvine obleke se množijo

Ljubljana, 21. novembra

Kakor prinaša vsak letni čas tudi v kriminalno kroniko poseben sezonski predmet, tako so v teh prvih mrzlih, deževnih predzimskih dneh prišle v modo tatvine plaščev, površnikov in sukenj. »Policijski dnevnik«, uradni organ naše policijski uprave, prinaša vsak dan na kupe objav, da je neznan tat iz gostilne, kavarne, zdravniške čakalnice in iz podobnih prostorov, v katerih se zbirajo tuji ljudje, odnesel suknjo, ki jo je gost brez slabe misli obesil na kljuko. Kakor za te vrste krajo ni treba biti posebno rafiniran specialist, vendar takšne tatvine nikakor niso brez rizika. Saj pač ni nič bolj nevarnega, kakor če gre človek v tujem plašču na izprehod. Zato pa tatovi skoraj zmerom nakradene suknje za majhen denar prodajajo dalje in tako druge pogostokrat povsem nedolžne ljudi pošiljajo po kostanj v žerjavico. Vsekakor ni nič bolj riskantnega, kakor puščati v teh dneh zimske suknje brezskrbno na kljukah — ali pa jih pod roko kupovati od neznanega človeka. Enako skrbne pozornosti pa so vredni tudi dežniki. Na policiji čaka par lepih damskih dežnikov, ki so jih bili zaplenili neki znani tatici, svojih pravih lastnic.

Policija je aretirala 22-letnega brezposelnega delavca Petra Črnologarja, emigranta iz zasedenega ozemlja, ki se skuša prebiti skozi stisko na vse mogoče načine, pa se je specializiral za krajo obleke po stanovanjih. Prejšnji mesec je bilo po takšnih poslih v Vevčah, kjer je nekim delavcem odnesel precej obleke in perila. Pozneje ga je stražnik zaradi splošnega suma aretiral in ga prav v obleki, ki jo je bil ukradel v Vevčah, pripeljal na stražnico. A ker preiskava takrat ni mogla dognati, odkod in kako, je bil izpuščen. Ko ga je te dni srečal eden izmed okradencev in ga izročil policiji je bil Črnologar od nog do glave že čisto nov — v obleki, ki jo je nakradel drugod. Pri osebni preiskavi so našli pri njem garderobni listek nekakšne zasebne založnice, po kakršnih kmečki ljudje shranjujejo svojo prtljago, medtem ko hodijo za svojimi opravki po Ljubljani, in tam je prišla na dan zvrhana vreča obleke, perila in obutve, ki jo je očitno nakradel nekje med siromašnejšimi ljudmi na deželi. Oškodovanci bodo dobili svoje blago nazaj. Črnologar pa bo zimo prebil v zaporu.

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavali z ERASMIK MILOM IN PASTO ZA ZOBE

Za ugodno britje uporabljajte ERASMIK MILO ZA BRITJE

Zakaj redukcija kočevske gimnazije?

Odkar je bil izdan odlok ministrstva prosvete o ukinitvi višjih razredov kočevske gimnazije, je zavladala pri starših dijakov in v tukajšnjih narodnih krogih velika skrb. Starši, ki so po večini slovenski delavci in uradniki ter mali obrtniki, se v strahu sprašujejo, kako bodo šolali svoje otroke? Ljubljana je za ubogega delavca predaleč, saj večkrat ne zasluži niti za močnik, a kje da bi plačeval še stanovanje in hrano za sina dijaka v Ljubljani! Tudi uradnik ne zmore tega s svojimi slabimi prejemki. Ne bo pa prizadet samo tukajšnji človek nego vsa slovenska okolica, ki pošilja dijake v kočevsko gimnazijo. Tja do Velikih Lašč so dijaki, ki posečajo kočevski zavod. Res je, da bi kočevsko gimnazijo obiskovali tudi ostali dijaki, ki iz teh krajev nekateri pohajajo v Ljubljano, če bi imeli vlakovne zveze s Kočevjem, ki jim je bližji kakor Ljubljana, pa imajo vendar boljše zveze z Ljubljano. S tem bi bilo pomagano tudi gimnazijam v Ljubljani, kjer se dijaki in profesorji dušé v prenapolnjenih razredih.

Navzlic temu je pa Kočevska gimnazija prav dobro obiskana od slovenskega dijaštva, saj je v višji gimnaziji, ki jo mislijukiniti, samo 11 Nemcev. In slednjič, ali ni gimnazija slovenska? Torej bo po ukinitvi udarjen zgolj slovenski mali človek. Letos so iz narodnostnih ozirov ustanovili v Murski Soboti višjo gimnazijo. Zakaj so jo pa potem v Kočevju ukinili? Ali bi ne mogla tudi v Kočevju ostati gimnazija iz narodnostnih ozirov? Ali ni, so narodnostni oziri pri nas ravno tako važni kakor v Prekmurju? In še nekaj. V Kočevju imamo slovenski Dijaški dom. Ali se zavedamo da bo tudi ta slovenska ustanova usahnila, če ukinemo gimnazijo? Ali se hočemo res prav vsi izseliti iz naše slovenske zemlje ter jo prepustiti tujcu?

Nove novčanice po 500 Din

Ljubljana, 22. novembra.

Finančno ministrstvo objavlja o izdaji novih novčanic po 500 Din sledeče pojasnilo:

Že v marcu letošnjega leta je bilo na seji upravnega odbora Narodne banke kraljevine Jugoslavije sklenjeno zaprositi za potrebno dovoljenje finančnega ministra glede izdaje novih novčanic v smisku čl. 2 zakona o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja 1931. Znano je, da imamo zdaj v obtoku novčanice po 100 in 1000 Din. Tisočak je v sedanjih razmerah velik denar in zelo težko ga je menjati, posebno v gospodarsko šibkejših krajih. Zato je potrebno, da dobimo še eno novčanico med one po 100 in 1000 Din in tu je najprikladnejša novčanica po 500 Din. V sosednjih državah, Rumuniji, Bolgariji in Grčiji, kakor tudi v mnogih drugih evropskih državah, že imajo tak tip novčanic. Pričakuje se, da bo s tiskanjem novčanic po 500 Din olajšan denarni promet v naši državi.

Napačno se informira javnost o tem, da pridejo v promet novčanice po 5 Din. To vest mora finančno ministrstvo odločno zavrniti, ker niti Narodna banka, niti finančno ministrstvo nima namena izdati novčanice po 5 ali po 50 Din. Odveč je omeniti tudi to, da se z novimi novčanicami po 500 Din nikakor ne bo povečala celokupna količina novčanic v oktobru. Nove novčanice po 500 Din, ki se še niso začele izdelovati, bodo izdane na račun novčanic po 1000 Din, čijih število v obtoku se bo zmanjšalo.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Sankcije in izumitelji

Lanital, umetna volna iz kazeina — Žarnice s petkrat močnejšo svetlobo

Sankcije so italijansko gospodarstvo hudo prizadele, zato ni nič čudnega, če se skušajo Italijani njihovih posledic ubraniti na ta način, da bi postali z novimi izumi neodvisni od uvoza iz tujih držav.

Pred kratkim so listi poročali, da je nekemu Italijanu uspelo pridelati umetno volno iz kazeina. Temeljna snov za to umetno volno je — posneto mleko. To mleko vsebuje kazein, ki se da predelati v vlakna. Ta vlakna zelo sličijo volnenim vlaknom. Novi produkt imenujejo Italijani lanital. Kakor trdijo izdelovalci, nima lanital samo trpežnosti, temveč tudi ostalo kvaliteto naravne volne. Že zdaj pridelajo vsak dan 500 kg umetne volne in izgelali so že celo prvo obleko iz nje, ki so jo svečano izročili Mussoliniju. Mussolini je obljubil, da bo to obleko nosil in dajal s tem svojemu ljudstvu vzgled.

Pri sedanji proizvodnji 500 kg na dan bi se lahko vsak mesec 30.000 Italijanov obleklo v oblačila iz umetne volne. Toda proizvodnjo bo po vsej priliki še povečali. Ob tej priliki naj omenimo, da izum prav za prav ni nov. Že l. 1919. je neki nemški izumitelj opisal kar sedem postopkov za pridobivanje umetnih vlaken iz kazeina.

O zanimivem izumu poročajo nadalje iz Rima. Njegov oče je neki preprost pismonoša, Gaetano Chiappelli. Mož ni nikoli sanjal o tem, da bi postal izumitelj, toda nekega dne je v delavnici rokoval z neko kovino in nekimi kemičnimi barvami. Hipoma je v svoje največje začudenje opazil, da je postala luč v delavnici svetlejša. Imel je nedoločni občutek, da so to povečanje svetlobe povzročili žarki, ki so nastali pri združitvi kovine s kemično substanco. Izumitelj noče povedati imena te kovine in kemične substance, sedaj je pa svoje odkritje prijavil za patent. Na povabilo nekega lista je napravil poskus v uredniških prostorih in mu je baje uspelo, da je svetlobo tamkajšnjih žarnic povečal petkratno, ne da bi pri tem povečala tudi poraba električnega toka. Izvedenci si razlagajo stvar tako, da se izkoristi del toplote, ki nastaja pri prehodu električnega toka skozi žarnico in ki je šla doslej v izgubo.

Več abesinskih cesarjev

Spretno abesinsko varanje sovražnika

Kraj, kjer se zadržuje abesinski cesar Haile Selassie, je neznan. Poročajo sicer, da je vladar odpotoval na fronto, toda kam, ne more nihče ugotoviti. Abesinci so se namreč prav spretno zatekli k sistemu »likamokvasa«, cesarjevega dvojnika. Tako vidijo abesinske čete svojega »cesarja« večkrat ob istem času na dveh ali treh krajih. Za ta trik se kaj uspešno posiužujejo ene ali dveh oseb, ki sta cesarju na zunaj močno podobni.

Naloga »likamokvasa« je vlivati abesinskim četam pogum za borbo na bojišču. Drugi namen teh slamnatih cesarjev pa je, odvrniti pozornost napadajočega sovražnika od prave vladarjeve osebe ter ga neprestano begati. Likamokvasi torej potujejo po bojišču od enega kraja do drugega in izvršujejo svojo nalogo po dobro premišljenem načrtu. Tako javljajo n. pr. da se nahaja abesinski cesar zdaj v Hararju, potem v Dessieju, in končno ob istem času tudi v Gondarju. Kje pa je tedaj pravi abesinski cesar, je nemogoče izvedeti, kajti njegovih dvojnikov je vsak dan več

Nič mirovne nagrade

Kakor poročajo iz Stockholma, se je odbor za podelitev Nobelovih nagrad odločil, da letos ne podeli nagrade za mirovne zasluge. — Mogoče zato, ker skuša Evropa letos »mirovne zasluge« izvajati prvič v svoji zgodovini na praktičen način namestu kakor doslej samo s teoretiziranjem. . .

Admiral Jellicoe

Kakor smo že poročali v našem listu, je umrl admiral Jellicoe, poveljnik angleškega brodovja v pomorski bitki pri Skagerraku. Nemci so v tej bitki, ki je bila največja v svetovni vojni, izgubili za 60 tisoč ton ladij in 2400 mož, a tudi angleške izgube so bile velike; znašale so 115 tisoč ton in 6700 mož

De Bonovo slovo od Afrike

Maršal de Bono, bivši poveljnik italijanske vojske v Vzhodni Afriki, se je v Asmari poslovil od svojih častnikov z besedami: »Vse, kar sem pridobil, sem dosegel s pomočjo vojakov pod Vašim vodstvom. Prestar vojak sem, da me ne bi takšno slovo ganilo. Hvala Vam!«

Churchillova hči — plesalka

Londonski listi poročajo, da se je 21-letna Sarah Churchillova, mlajša hči znanega angleškega državnika, odločila za kariero revialne plesalke. Proti koncu decembra nastopi v neki reviji na deželi, pozneje pa v Londonu. Oče ji je dovolil, da si izbere ta poklic.

Smrt na robu ceste

V petdeset metrov globokem prepadu

»Danes«, piše ameriški vojni poročevalec Webb Miller, »sem videl umreti z mukami enega izmed mnogih neznanih junakov abesinskega vojnega pohoda ob robu ceste. Bil je eden tistih mož, ki imajo v tej vojni izvršiti eno izmed najbolj odgovornih nalog, vozač avtomobila, velik, svetlolas mladenič. Njegovo s kurilnim oljem napoinjeno tovorno vozilo je bilo krenilo pred nekoliko trenutki ob enem izmed številnih ostrih ovinkov preko cestnega roba in treščilo v 50 m globok prepad. Ko smo se ustavili, je ležal vozač ob cestnem robu v neusmiljeno žgočem solncu. Roke in noge so mu bile zlomljene, glavo so mu ostri kamni preluknjali. Umrl je hitro, okrog njega je stala skupina razburjenih tovarišev.

Ta vozač je eden izmed mnogih, ki jih ima ta ubijajoča cesta na vesti. Med Masauo in Makalo, torej na razdaljo preko 300 km, se vije ta cesta v neprestanih ostrih ovinkih, ki vodijo večinoma mimo 500 m globokih prepadov. Na mnogih mestih leži prah za ped visoko in je tako droben kakor moka. Dviga se v bleščečih se oblakih, visi cele minute v vročem zraku nad cesto in slepi vozače, ki si zaman prizadevajo, da bi videli pot. Često je pot preozka za dve vozili, tako da vozilo ne more prehiteti drugega ali pa voziti od nasprotne strani mimo. Vsi ti činitelji zelo pomnožujejo nesreče.

Trajno tresenje in skakanje je razbilo žaromete mnogih voz in tako morajo vozači ponoči krmariti previdno v svetlobi voz za seboj ali v sledovih voz pred seboj. Vztrajnost in pogum teh »vojakov cestec sta občudovanja vredna. Med vsemi človeškimi skupinami, kar sem jih videl, so najbolj umazani. Nesnaga in olje jih pokrivata v debeli plasti. Bradati so in telesa ter obrazi so jim prevlečeni z rumenkasto prašno skorjo. Jedo in spijo v tistih nepreračunljivih trenutkih, ko jim to vojni položaj baš dopušča. Iz vseh teh podrobnosti so razvidne težave na tej cesti in težave dovoznega problema, ki je z vojaškega gledišča odločilne važnosti.

Ta cesta s svojimi nevarnostmi in zahrbtnostmi je edina zveza, po kateri je mogoče preskrbeti čete generala Santinija v Abesiniji z živili, municijo in vsemi drugimi potrebnimi stvarmi. In čim dalje gre pohod v Abesinijo, tem težji postajajo ti problemi«.

ANEKDOTA

Igralec Ludwig Devrient je že od mladega strastno ljubil Shakespearea. Nekega dne mu je dejal ravnatelj nepomembnega gledališča:

»Rad bi za 200-letnico Shakespeareovega rojstva uprizoril kakšno njegovo delo. Katero bi mi pirporočali?«

»Če hočete velikega dramatika res počastiti«, je odvrnil Devrient, »tedaj je najbolje, da tega dne ne uprizorite nobenega njegovega dela. . .

VSAK DAN ENA

V gledališču

»Psst!... On spi...« («Judge»)

S procesa proti marsejskim zločincem v Aixu en Provence

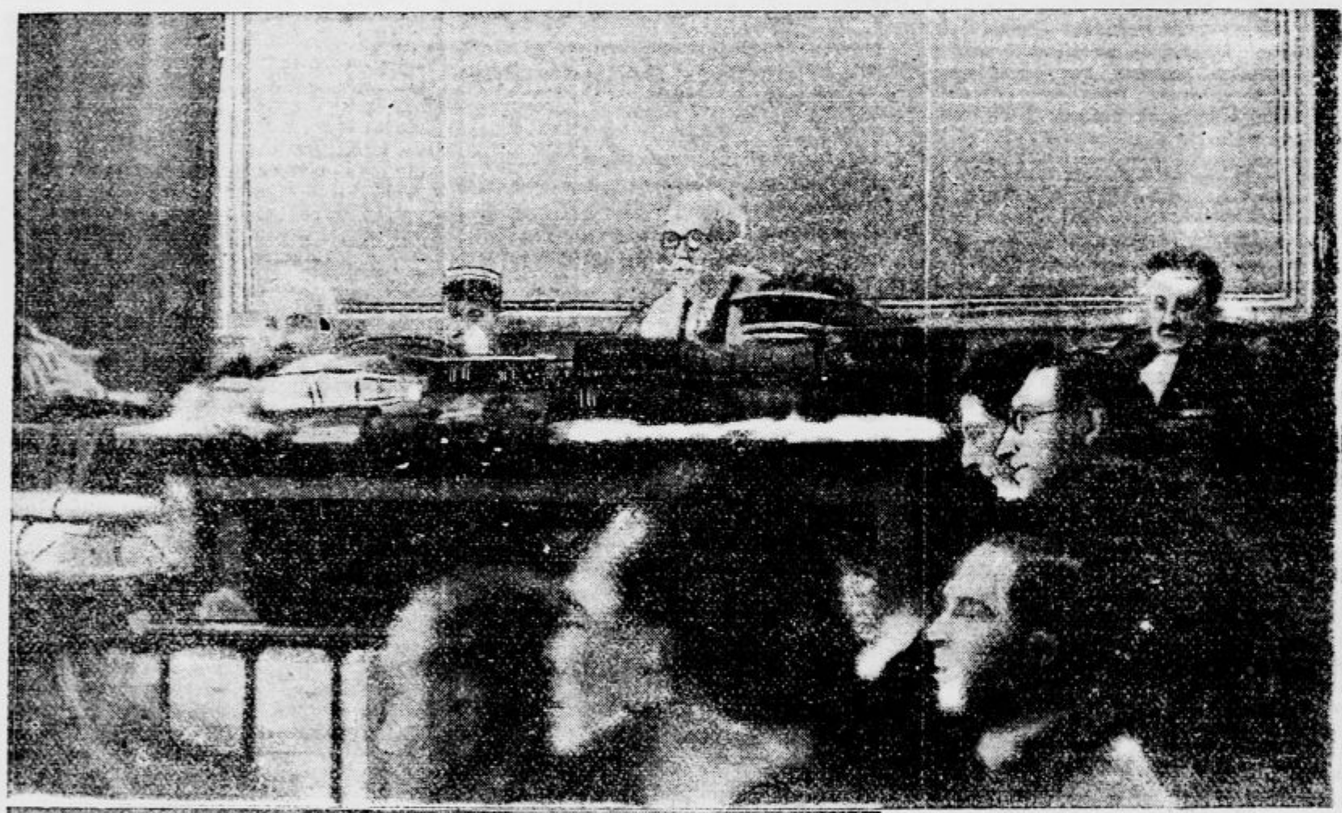

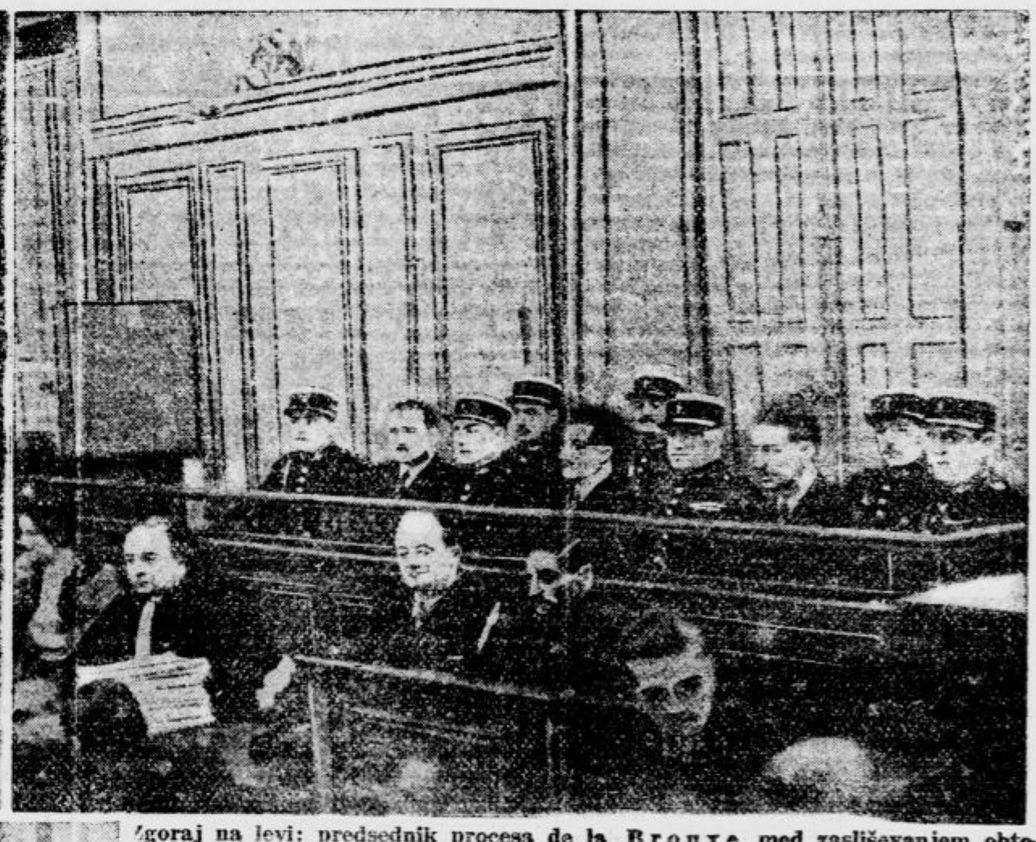

Zgoraj na levi: predsednik procesa de la Brouxe med zaslišavanjem obtožencev. — Desno zraven: Obtoženci Pospišil, Kralj in Rajić. Druga vrsta na levi: corpora delicti pred sodiščem. — Zraven: besedni spopad med drž. tož. Rollom in Desbonsom. — Levo spodaj: Odvetnik Desbons, ko je šel zagovarjati obtožence, v porotni dvorani. — Zraven v sredi: instalacija telefona in brzojava za poročevalce v justičnem poslopju. — Desno spodaj: Desbons odhaja po ukoru in izključitvi iz odvetniškega poklica iz sodnega poslopja s svojimi spisi v obeh rokah

Kulturni pregled

Po izidu „Slovenskega pravopisa“

Prve dni tega tedna je izšla v izdaji Znanstvenega društva 324 strani obsegajoča knjiga z naslovom »Slovenski pravopis.« Zapisati moramo, da ni že dolgo nobena slovenska knjiga vzbudila tolikega zanimanja. O nji debatirajo v kavarnah o nji se razpletajo razgovori na cestni železnici. Ta vnanji pojav moramo vsekako zabeležiti: sredi otipljivih težkoč in krute negotovosti sedanjega časa imajo ljudje toliko smisla za pravopisne zadeve! Spominjamo se da so pred nekaj leti tudi Francozi kar razgrabili akademsko izdajo francoske slovnice, kakor da bi bila pikanten roman. Na višji kulturni stopnji se nedvomno razvija rahlejši čut za jezik, ki ni več samo občevalno sredstvo, marveč vrednota popolnoma svojske veljave in cene Nekoliko tega jezikovnega kulta se je razvilo tudi pri nas; sicer pa smo vedno imeli mnogo poklicanih in nepoklicanih jezikoslovcev, kar menda nastaja povsod na križišču kultur in jezikovnih vplivov.

Tako smo torej dobili zaželjeni večji »Slovenski pravopis« ic se lahko poslovimo od raznih brošuric, v katerih smo slovenski »pisalci« doslej iskali sveta v negotovih trenutkih; največše pač zaman. Bila je že sramota, da slovenski jezik ki je zlasti v zadnjih dveh desetletjih dobil tako obilno literaturo in ki je v spisih odnosno prevodih mojstrov našega sloga in jezika, kakor so Oton Župančič, Vladimir Levstik, A. Sovre in še kdo dosegel prej neznano gibčno izrazljivost in formalno lepoto, ni imel doslej res izdatnega pravopisnega slovarja.

Ali ga je dobil z izdajo Znanstvenega društva? Na zunaj je to nedvomno korak naprej, ker je gradivo dosedanjih brošuric jezikovnih kritik in slovničarskih dognanj strnjeno v večidel v lahko dostopno knjigo. Druga prednost bi bila ta, da je celotno gradivo prerešetala, pravopisna in pravorečna pravila odobrila posebna pravopisna komisija Znanstvenega društva. Ta komisija je bila sestavljena iz lingvistov in posebej še slovenistov. Njeno gradivo sta pregledala in mu dala končno obliko pravopisnega slovarja dva vodilna strokovnjaka: foretik in dialektolog, najboljši poznavalec strukture in razvoja našega jezika, univ. prof. dr. Fr *Ramovš* in znani slovničar, jezikovni kritik novejših slovenskih tekstov prof. A. *Breznik*. Marsikatera rešitev je posledica kompromisa med stališčema obeh jezikoslovcev. Tako je sedanji Slovenski pravopis v večji in odločilnejši meri od vseh dosedanjih delo znanstvenega kolektiva kar bi mu tudi dajalo avtoritativnejši značaj. Z druge strani pa bi bil poudarek v tem da je knjigo izdalo Znanstveno društvo kot že obstoječe jedro pripravljajoče se slovenske Znanstvene akademije.

Čim pa ugotovimo te prednosti, ugotavljamo tudi večjo odgovornost. Naše zahteve se povečujejo v progresivnem razmerju z avtoritativnostjo takega slovarja. Kajti tako pravopisno ureditev bi bilo ubogati, nji se vdati na milost in nemilost tudi za ceno osebnih stališč. Vsi, ki pišemo slovensko se pošteno zavedamo, da ni prav, če je pravopis igračka osebnega filološkega amaterstva ali celo osebnega okusa in osebne muhavosti. Čas je že, da se naš jezik nekoliko bolj ustali in poenoti tam kjer je to potrebno. Taka dejal bi, »okvirna ustaljenost.« je vedno znak neke kulturne zrelosti in zaključenosti. Opažamo jo v francoskem in tudi že v nemškem jeziku, medtem ko jo angleščina menda dokaj lahko pogreša; znak, da najbrž ni potrebna vedno in povsod. A pri nas je potrebna: to vsi čutimo in nekako tudi zahtevamo. Prav zaradi tega stremljenja smo vsi s tolikim zanimanjem segli po novem pravopisnem priročniku in toliko pričakovali od teh 324 strani.

Ne prikrivamo, da nas je novi »Slovenski pravopis« v marsičem razočaral. Prepuščamo številne jezikovne in vse druge ugovore strokovnemu ocenjevalcu ki nam je obljubil obširno kritiko. Zadovoljimo se za danes z ugotovitvijo praktika, da je ta izdaja šele vzbudila pravo slast do jedi — namreč potrebo po večjem, obsežnejšem, popolnejšem in boljšem pravopisnem in pravorečnem slovarju, ki ne bo zadoščal samo vsakdanji jezikovni rabi marveč bo dober svetovalec tudi literarnemu delavcu publicistu in podobni ožji »klijenteli« naših slovničarjev. Tudi ob teh 324 straneh pojdemo pogosto žejni mimo vode in namesto jasnega odgovora dobimo dvomljiv migljaj, ali pa smo slej ko prej prepuščeni usodi slepe kure ki naj sama najde pravo zrno. V prenekaterih primerih se zaman vprašujemo, katera beseda je pravilna; pri drugih besedah ki so nam jih topli odsvetovali sestavljalci dosedanjih brošur pa prisostvujemo njihovemu triumfalnemu povratku v naš »očiščeni jezik.« Kaj je pega in kaj ni pega? Tega marsikje ne izvemo niti iz tega slovarja ki kaže videz da tudi njegovim sestavljalcem marsikaj ni bilo jasno. Kaj čuda če se že naznanjajo polemični glasovi ki naj dokažejo, da je delo avtoritativnih strokovnjakov prav tako sporno kakor je bila prej omenjena službena slovnica najvišje varovalke francoskega jezika ponosne Académie française.

Vse kaže, da je slovar prišel na svet malo prezgodaj. Če bi ves material ležal ne v miznicah, marveč na miznicah še nekaj mesecev, bi sestavljalci izpopolnili marsikatero vrzel, marsikaj izpustili vsekako pa bi doberšen del gradiva uvrstili preglednejše. Čisto slovarska razvrstitev namreč ni kdo ve kako vzorna mnogo gradiva je skritega tam kjer ga ne iščeš in šele tedaj ko ves slovar dodobra pregledaš spoznaš, da je obilnejši kakor se ti zdi po prvem iskanju. Vsekako je to tehnična slabost, ki moti njegovo uporabnost. In vendar morajo biti pravopisni slovarji predvsem lahko in hitro uporabljivi ter tako urejeni, da ti ni treba misliti na slovnico in njena določila in pravila, če si trenutno v zadregi glede pravilnosti te ali one oblike. Nova izdaja bo morala poleg vsega drugega, ker bo nedvomno odkrila strokovna kritika, povečati preglednost in naglo uporabnost.

Nedvomno pa je sedanji Slovenski pravopis boljši in uporabnejši na pr. od Broz-Boranićevega in ne dvomimo, da se bodo nove, skrbnejše in vestnejše izdaje znatno približale najboljšim nemškim ia francoskim pravopisnim slovarjem.

Vsekako bi bilo želeti, da bi pravopisna komisija Znanstvenega društva delovala še nadalje. Pred leti je dala organizacija slovenskih novinarjev pobudo, da bi se ustanovila na naši univerzi stalna jezikovna komisija, ki bi skrbela zlasti za ustalitev in poenotenje naše terminologije: Življenje neprestano napada izrazljivost našega jezika in hoče, da mu čim bolj razširjamo besedišče. Mi, ki potrebujemo pismeni jezik »za vsakdanjo rabo,« ne moremo hoditi okrog kmeta in poslušati, kako govori, saj kmet nima niti pojma o pojavih, ki nas zanimajo. Za pospešeno jezikovno asimilacijo, t. j. za sprejemanje novih besed in prilagoditev novih tujk, potrebujemo bolj kakor kdaj prej avtoritativno jezikovno oblastvo. Komisija, ki nam je sedaj podarila prvi večji, četudi kajpak nepopolni pravopisni priročnik, naj bi torej ohranila svojo funkcijo — tudi to je ena izmed zahtev, ki nam jih vzbuja »Slovenski pravopis.« Naj bi novi priročnik vzlic vsem nepopolnostim razširil, poglobil in oplemenitil zanimanje za naš jezik in njegove neizčrpane besedotvorne možnosti. — o.

Dr. Šorlija „Blodni ognji“ v Pragi

Praga, 20. novembra.

Snoči je bila v Umetnostni besedi na Mali strani premiera Šorlijevih »Blodnih ognjev«. Obisk je bil številen. Predstavo so obiskali zastopniki našega poslaništva, dalje številni slovanski književniki in publicisti, med njimi sloveči bolgarski pesnik Kiril Hristov, univ. prof. dr. M. Murko, gled. kritik Jindřich Vodák, prof. Karlove univerze dr. Josef Páta, docent iste univerze dr. Julius Heideovreich (obenem gled. kritik »Lidovih Novin«), publicist Emerich Cěch, ruski publicist Vergun, urednik J. K. Strakatý, ravnatelj Aleksandrovega kolegija dr. Janko Pretnar, člani jugoslovanske kolonije in severda dijaštvo.

Dr. Šorlija drama je imela ob premieri prodoren uspeh in je občinstvo očitno ogrela. Za nje praško uprizoritev gre hvala predvsem ing Vladimirju Goliu, režiserju Scene dobrih avtorjev prof. Minařiku, prav posebno pa še prevajalcu dr. Otonu Berkopcu, bibliotekarju Slovanske knjižnice v Pragi, ki je znan čitateljem »Jutra« po svojih kulturnih poročilih iz Prage. Režiser prof. Minařik je pustil prevod skoraj neokrnjen in je rešil svojo nalogo nad vse zadovoljivo, kakor so bili dobri tudi igralci. Nekaj malo kritik je bilo zaradi Dušana (igral K. Freytag), venda je to le sodba posameznikov. Mirno lahko trdimo, da je imela snočnja uprizoritev uspeh, kakor le redkokatera [illegible] obstoju Scene dobrih avtorjev. Od napovedanih štirih repriz sta dve že razprodani.

Kakor kaže, nas bodo Čehi zopet prehiteli in prej natisnili Šorlijevo dramo, kakor izide njen izvirnik. Tako se je zgodilo tudi z Lipahovim »Glavnim dobitkom«. Verjetno je, da Šorlijeva drama izide že v kratkem v Knjižnici slovanskih dramatskih avtorjev. —r.

Zapiski

»Življenje in svet« objavi v prihodnji številki, ki izide kot priloga ponedeljskega »Jutra«, to-ie zanimivo in aktualno vsebino: Nadaljuje se razprava dr. Maksa Kremžarja o puberteti, A. D. piše o Marku Twainu (ob stoletnici rojstva), članek »Dom podedljivih lastnosti« pa nas seznanja z odkritjem staničnega jedra, ki je pred sto leti presenetilo ves kulturni svet. Nadarjeni pripovednik Ivan Potrč je zastopan s povestjo »Zemlje ni«. Dr. Pavel Karlin objavlja prevode iz abesinske poezije Dr. A Debeljak poroča o argentinskem pisatelju Manuelu Galvezu. V rubriki »Naš jezik« priobčuje S. B drobtinice iz naše jezikovne prakse. Tehnični obzornik, filatelijske vesti, križaljka in drugo gradivo te vrste zaključuje številko, ki je tudi obilno ilustrirana.

Koncert Pavle in Majde Lovšetove v Zagrebu. V okviru družabnih koncertov Hrv glasbenega zavoda v Zagrebu sta nastopili slovenski koncertni pevki ga. Pavla Lovšetova in njena hčerka gdč Majda. Njun program je obsegal poleg opernih arij tudi vreto slovenskih in hrvaških skladb. Ga Pavla Lovšetova je med drugim pela Škrjančevo »Pahljačo«, Švarovo »Bazovico«, Osterčeva »Dva kipca« in Lajovčevo »Zašlo je žarko solnce«. Gdčna Majda Lovšetova pa je pela med drugim Adamičevo »Ptico svarilko.« Pevki sta zaključili koncert s Švarovima duetoma »Kaj ti je, deklica« in »Moj očka so mi rekli«. Pri klavirju je bil Marjan Lipovšek. Koncert je bil dobro obiskan in občinstvo navdušeno. Zagrebška kritika se izraža zelo ugodno o pevskih sposobnostih in umetniški kulturi obeh ljubljanskih pevk, zlasti ge. Pavle Lovšetove, ki je absolvirala večji del koncertnega programa.

Sport

Nogometni turnir na Jadranu

V nedeljo ob 13. uri

Kakor smo že poročali priredi S. K. Slavija v nedeljo ob 13. na Jadranovem igrišču nogometni brzoturnir, pri katerem sodelujejo poleg prireditelja tudi Ilirija, Hermes in Jadran. Ker bodo moštva nastopila v najmočnejših postavah, pričakujemo vsestransko lepe in fair igre, take, ki gledalca res zadovolji. Prepričani smo, da bodo vsi, ki si bodo ta turnir ogledali, gotovo prišli na svoj račun, ker ima borba za predvidene nasprotnike zadnjih dvek tekem večna rivala Ilirija : Hermes in Jadran : Slavija, vabljiv cilj: z dosego zmage pridobitev lepega darila.

Pristaši nastopajočih klubov, ki bodo gosto obkrožili zeleno polje, na katerem bodo njih ljubljenci predvedli igro kakršne si sami želijo, gotovo ne bodo razočarani. Prav tako kot Ilirija in Hermes, bosta tudi Jadran in Slavija dala napeto in ostro, ampak fair igro.

... in na Slovanu

V nedejo popoldne se igra zanimiv pokalni turnir na igrišču Slovana s sodelovanjem imenovanih klubov. Ker smo pred zaključkom jesenske sezone, se nudi prilika vsem ljubiteljem nogometa, da si ogledajo dve zanimivi tekmi. Ker je za ta turnir razpisanih dvoje lepih daril, bo borba tem bolj napeta, ne glede na to, da se bo vsako moštvo skušalo revanžirati za eventuelni neuspeh v prvenstvenem tekmovanju.

Ob 13. nastopita Slovan in Svoboda, ob 14,30 Grafika in Mars. Ker je vstopnina nizka, je poset tekme vsakomur omogočen.

Zimskosportni spored SPD Celje

Tečaji: Za začetnike ob prvem snegu v okolici Celja. Za krmarje in začetnike pri Celjski koči ob prvem snegu. Božični smuški tečaj na Golteh. (Prehrana in stanovanje v lastni Mozirski koči). Velikonočni snežniški tečaj na Korošici v Savinjskih Alpah. (Stanovanje in prehrana v lastnem. letos povečanem Kocbekovem domu). Turni tečaj na Korošici v maju. Turni tečaj spomladi na Okrešlju (Stanovanje in prehrana v lastnem Frischaufovem domu.

Mladinski tečaji (kakor vsako leto): Solčava, Luče Ljubno, Radmirje, Gornji grad, Bočna, Mozirje, Šmihel, Vransko, Braslovče, Šmartno ob Paki, Rečica ob Savinji, Celje, celjska okolica Obenem obdaritev revnih otrok. Mladinske slalom tekme v Robanovem kotu v Lučah in Gornjem gradu ob zaključku tečajev.

Tekme: 19. I. Medmestna slalom tekma Zagreb:Celje pri Celjski koči, 26. I. Banovinski slalom pri Celjski koči nad Celjem. Obenem podsavezno prvenstvo MZSP v slalomu in klubsko prvenstvo. »Slalom gigante« (prvič v naši državi) na Škarjah (2135 m) pod Ojstrico o binkoštnih praznikih. (Kombiniran smuk in slalom za prvenstvo Logarske doline).

Skupni smuški izleti. Predavanja. Vsi smuški tečaji brezplačni.

Sportne prireditve SK Reke. Danes ob 20. v telovadnici šole na Viču smučarsko predavanje s skioptičnimi slikami za odrasle. V nedeljo dopoldne po šolski maši brezplačno mladinsko predavanje za šolsko mladino istotam. Obe predavanji bo imel znani sportni organizator g. Ante Gnidovec. V nedeljo ob 10.30. gozdni tek na strelišču pod Rožnikom. Ob 14,30. na igrišču SK Reke nogometna tekma Reka : Disk iz Domžal. Čisti donos sobotnega predavanja in nogometne tekme je namenjen v korist božičnice za revno šolsko mladino na Viču.

Službene objave ljubljanskega hazena podsaveza. Seja uprav. odbora se vrši izjemoma v ponedeljek 25. t. m. ob 18.30 v kavarni Evropa. Bernik, Oman in Janežič, vse SK Ilirija se pozivajo, da pripravijo savezne obleke, katere morajo v prihodnjih dneh oddati. ASK Gorenjcu se naroča, da odda podsavezu 5% netto dohodkov iz tekme Gorenjc : Jadran, odigrane 13. X. Skupno z zneskom naj predloži tudi obračun tekme. (Pravila podsaveza.) Obračun s prilogami se po pregledu vrne. SK Jadran se poziva, da nemudoma poravna Din 30 za pripravo igrišča STK Moste dne 27. X.

Iz smuško — tehničnega odbora JZSS. Smuško—tehnični odbor poziva vse tekmovalce na nedeljski olimpijski trening. Zbirališče ob 7. pred Stadionom s smuškimi palicami.

SK Litija priredi v nedeljo 24. t. m. [illegible] svojem igrišču prijateljsko nogometno tekmo s SK Retje iz Trbovelj. Ob tej priliki se bosta poslovila od aktivnega moštva dolgoletna igralca Nadižar in Bezenšek. V nedeljo zvečer pa se vrši v dvorani na Stavbah poslovilni večer tov. Hladetu, ki odhaja na novo službeno mesto v Kamnik. Na prireditvi sodeluje Akademski pevski kvintet iz Ljubljane. Vabimo vse prijatelje sporta in slovenske pesmi. Vstopnine ni.

Rokoborba v Trbovljah. V nedeljo se zopet po dolgem času vršijo v Trbovljah velike rokoborbe. Nastopijo atleti iz Ljubljane, Kamnika, Hrastnika in Trbovelj. Posebno pozornost bo zbujal Trboveljčanom dobro znani in priljubljeni g. Šotler. Borba se prične točno ob 17. v dvorani g. Ane Forte. Ker bo prireditev propagandnega značaja, je vstopnina minimalna, zato se pričakuje obilen obisk.

ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo dopoldne naj bodo subjuniorji ob 9.30 na igrišču, zaradi trening tekme. Popoldne naj bo ob 13.45 ligino moštvo v garderobi. Igralo bo proti najjačji klubski postavi. Postave moštev na deski v garderobi.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Drevi ob 18.30 gimnastični trening v telovadnici na Liceju. Udeležba je za vse obvezna. Sprejemajo se nove članice.

SK Slovan. Vsi igralci I moštva naj bodo ob pol 13 na igrišču radi ordigranja pokalne tekme s Svobodo.

SOKOL

Sokolsko društvo Stražišče vprizori v nedeljo 24. t. m. ob 17. kot otvoritveno sezono ljudsko igro s petjem v petih dejanjih »Dolski župnik« Vabijo se Sokolu naklonjeni domačini in okoličani zlasti iz Kranja, da igro posetijo.

V zadnji številki »Cvičitelke«, glasila prednjakinj v čsl. Sokolstvu, je razložena nova vrsta hazene, ki se jo igra z veliko žogo. Vsaka družina šteje po 10 tekmovalk, ki jih deli medsebojno napeta vrv ali pa mreža. Velika žoga se meče z enega na drugo polje samo preko vrvi oziroma mreže, sodeluje pa vedno pri igri samo polovica igralcev in igralk. Načelo je, da žoga pri igri ne sme pasti na zemljo. Komur se to zgodi, je pri tem ob eno točko.

Sokolsko društvo Horaždjovice namerava postaviti nov dom. Že lani ob priliki 40letnice je društvo položilo temeljni kamen, letos pa je pričelo pred tednom s stavbo samo ter tako omogočilo okrog 40 nezaposlenim gradbenim delavcem delo. Dom bo stal okroglo 400 tisoč Kč, društvo pa je dosedaj nabralo nad četrt milijona denarja. Vsak član društva mora delati pri zgradbi 150 ur ali plačati 300 Kč.

TOGAL

OZDRAVI REVMATIZEM

to izjavlja tudi gori naslikanih pet naših znanih ljudi, po uporabi Togal tablet. Med drugimi nam pišejo:

»Uporabil sem Togal tablete. Rezultat je stvarno presenetljiv. Trpel sem na revmatizmu, da nisem mogel hoditi, niti poklekniti. Po uporabi nekoliko škatlic Togala so bolečine popolnoma izginile.«

Togal tablete koristno vplivajo na cirkulacijo krvi in preprečujejo usedlino sečne kisline. Preko 6000 zdravnikov priporoča v uradno potrjenih ocenah uporabo Togala zoper revmatizem, protin, ishias, hripo in bolezni prehlada. Togal-tablete, zmerno vzete, so neškodljive za želodec in ostale organe. Vprašajte svojega zdravnika! Togal tablete se dobijo v vseh lekarnah.

(Registrirano pri Min. soc. politike in nar. zdravja S. br. 14580 od 18. avgusta 1932.)

Zoper utrujenje oči pri umetni luči:

ZEISS

URO - PUNKTAL

stekla za oči

Močno ultra-rdeče žarenje ublaži na mero, ki je v naravni dnevni luči.

Dobiva se pri optikih-strokovnjakih

CARL ZEISS JENA

Pojasnjevalne tiskovine »Uro 409« brezplačno pri Carl Zeiss, Jena ali M. Pavlović, generalno zastopstvo za Jugoslavijo, Beograd, Mil. Draškovića, 9. — pošt. pretinac 411.

Zane Grey: 6

Teksaški jezdec

Luke se je zarežal. »Zelo ponosen bi bil, da smem smel hoditi z nožem vašega slovesa.«

»Dragi tovariš, vse to je nezmisel«, je hitro odvrnil Duane.

»Gotovo je, da mlademu človeku skromnost lepo pristoji«, je dejal Stevens. Bahači so mi zoprni. Teh cowboyev, ki ne znajo govoriti drugega kakor o pretepanju in streljanju, kar trpeti ne morem. O vas, Buck, ne vem Bog si ga vedi koliko. A vsak, kdor živi na teksaški meji ve vse polno zgodb o vašem starem. Pričakovali so vas že, in vaš sloves je bil zdavnaj utrjen, preden ste prijeli za samokres. Slišal sem že, kako po bliskovo hitri ste s pihalnikom; baje padajo vaši zadetki tako na gosto, da jih lahko pokriješ s pikovim asom. Tako govorijo o vas tu na meji. To je slava, ki najhitreje vihra pred človekom v tej deželi! In tudi najzanesljivejša slava! Zmerom se lahko zanesete nanjo. Tod vlada samokres. Zdaj vidim, da ste šele fantè, čeprav korenjaški. Jaz, Buck nisem več pišče, precej časa se že klatim okoli. Vam je pa treba, da spoznate deželo.« Morda mi nekaj občevanja z vami ne bi bilo v kvar.

Vse, kar je Stevens govoril, je bilo slišati odkritosrčno in prijetno.

»Prav imate«, je mirno odvrnil Duane. »Pa pojdiva skupaj v Mercer.«

V naslednjem trenutku je že jahal s Stevensom po cesti navkreber Duane ni bil nikoli blebetač, in tudi zdaj mu je bilo govorjenje breme. A tovariš je bil drugačen. Zabaven, zgovoren človek je bil in najbrže vesel, da je mogel slišati svoj lastni glas. Duane ga je poslušal in časih strahoma pomislil na dediščino slovesa in krvi, ki mu jo je bil oče zapustil.

Tretje poglavje

Precej pozno, nekaj ur pred solnčnim zahodom, sta tisti dan Duane in Stevens osedlala konja, ki sta jima bila v menjenci meskitovcev nekoliko pred mestom Mercerjem privoščila počitka, ter se pripravila za pot.

»Buck, ker nama je do živil in ne do sitnosti, zato bi dejal, da me počakaj tu«, je menil Stevens, ko je zlezel na konja. »Vidiš, meščani, šerifi in jezdni redarji nenehoma prežijo na nove nepridiprave. Nas stare ptičke pozabljajo, razen če jim po nerodnosti sami priletimo v roke. V Mercerju se zdaj živ krst ne meni zame. Saj jih je že kakih tisoč odkurilo za Rio Grande, odkar je najvdaneje podpisani ubral to pot. Počekaj me tu, a bodi pripravljen, da takoj vzpodbodeš konja in zdirjaš. Utegnilo bi se namreč zgoditi, da bi mi vkljub dobrim sklepom moj grešni nagon kaj nagodil. V takem primeru...«

Pomembno je obmolknil in se nasmehnil. V rjavih očeh mu je zaplesala divja porednost.

»Imaš denar, Stevens?« je vprašal Duane.

»Denar?!« je ves začuden vzkliknil Luke Stevens. Svoj zadnji cent sem videl nekako pred dvema letoma.«

»Dam ti ga za nakupe«, je odvrnil Duane. »Tudi whiskyja nama prinesi; kmalu pridi in nikar se mi s kom ne zbij.«

»Imeniten tovariš si«, je z občudovanjem rekel Stevens in vzel denar. »Častno besedo ti dam. Buck, in vedi, da je nisem še nikoli prelomil. Lezi, pa me boš precej spet videl.«

Izpodbodel je konja in odjahal iz gozda proti mestu. V tej razdalji — četrt milje je utegnilo biti — je bil videti Mercer kup nizkih ilovnatih hišic sredi topolovega gaja. Videl si deteljne pašnike, na katerih so stali konji in goveda kakor drobne pike. Duane je videl pastirja, ki je gnal čredo mršavih ovac proti domu.

Zdaj je bil Stevens izginil v mestu. Duane je čakal, nadejaje se, da ostane novi tovariš mož beseda. Komaj četrt ure je bilo minilo, ko je Duane začul pok strela iz puške, nagel topot kopit in krike, ki so nedvomno pomenili nevarnost za človeka, kakršen je bil Stevens. Duane je skočil na konja in zajahal k robu gozda. Videl je oblak prahu na cesti in rjavega konja, ki mu je dirjal naproti. Stevensa najbrže ni bila ranila nobena izmed svinčenk, zakaj sedel je trdno, in Duane se je prav ta mah začudil njegovemu izvrstnemu jahanju. Pred seboj na sedelni hruški je imel velik zavoj, ki se je nenehoma oziral nazaj. Streljanje je bilo ponehalo, a vpitje se je bližalo. Duane je videl nekaj oboroženih jezdecev, ki so drevili proti njima. Tedaj je izpodbodel svojega konja in se spustil v dir, da ga ne bi Stevens podrl. A ta ga je kmalu dohitel. Smejal se je, toda v njegovih plešočih očeh ni bilo več veselosti. Peklenšček je rajal v njih. V obraz je bil nekoliko bledejši kakor prej.

»Pravkar sem bil stopil iz prodajalne«, je zakričal Stevens. »Pa ti naletim na starega znanca. Kar s puško je ustrelil name, nepridiprav. Mislim, da naju bodo lovili.«

Nekaj milj sta jahala, preden sta opazila znamenja, da ju zasledujejo. Ko so se jezdeci prikazali iz gozda, da jih je bilo videti, sta Duane in njegov spremljevalec zavila proti drugemu gozdu.

»Med drevjem nama konji nič ne morejo«, je zaklical Stevens. Duane je bil enakih misli in ni gledal nazaj. Jahal je spredaj in ves čas slišal za seboj peket Stevensovega konja, ki je dirjal njegovemu tik za repom.

Ob solnčnem zahodu sta dospela v vrbje ob reki. Duanov konj je bil ves potan, penast in zasopel, šele ko sta prebredla reko, je Duane ustavil konja in mu dal, da se je oddahnil. Stevens je zajezdil na nizki peščeni breg. Omahnil je na sedlu. Duane je presenečen vzkliknil, skočil s konja in planil Stevensu na pomoč.

Ta je bil bled in ves znojen v obraz. Vsa prednja stran srajce je bila premočena od krvi.

»Ali ste ranjeni?« je zavpil Duane.

»Seveda! Kdo, vraga, bi mogel reči, da nisem? Ali bi bili tako dobri in mi pomagali, da odložim ta zavoj?«

Duane je položil težki zavoj na tla in pomagal Stevensu s konja. Ta je imel rdečkasto peno na ustnicah in je pljuval kri.

»Zakaj niste nič povedali?« je vzkliknil Duane. »Niti slutil nisem, ko ste bili videti tako čili.«

»Luke Stevens zna klepetati kakor stara baba, a časih zna tudi držati jezik za zobmi. Nápak bi bilo, če bi bil govoril.«

Duane ga je poprosil, naj sede, mu slekel srajco in mu zmil kri s hrbta in prsi. Strel je bil zadel prsi precej globoko in prebil vse telo. Ježa, na kateri je ranjenec držal samega sebe na konju in vrhu tega še težki zavoj pred seboj, je bila pravi čudež. Duane ni mogel razumeti, kako je bilo mogoče, upanja za ranjenca pa vkljub temu ni imel. Vendar mu je ustavil kri in obvezal rani.

PRAVI GLASBENI INSTRUMENTI

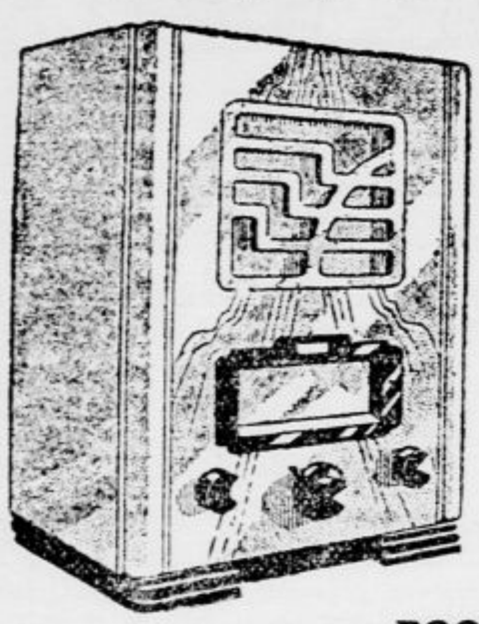

Siera SO NOVI MODELI

radio aparatov

DOVRŠENOST

TOČNE IN MOČNE REPRODUKCIJE SELEKTIVNOSTI ODLIČNE IN OKUSNE LINIJE

Dolgoročna odplačila!

POOBLAŠČENI TRGOVCI V VSEH VEČJIH KRAJIH. ZASTOPNIK ZA DRAVSKO BANOVINO:

„SIERA-RADIO" Bruno Klemenčić, Miklošičeva cesta 30.

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov **plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.—** za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. **Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo,** Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— **za** šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek **za enkratno objavo oglasa Din 17.—.**

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase **je plačati pri predaji naročila,** oziroma **jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer** se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam **še manipulacijska** pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Danes vsi k Lasanu

v Šiško na domačo zabavo, v nedeljo zabava s plesom. Se priporoča Lasan. 25650-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika

dobrega delavca v moški stroki in ondulerja sprejme 31. decembra A. Kožuh, Zidani most. Prednost imajo neka**d**ilci. 25536-1

Prvovrstno moč

sprejmem kot nakupovalca blaga za železninsko-galanterijsko stroko. Plača izvrstna. Ponudbe pod šifro »Veliki koncern« na Publicitas, Zagreb. 25692-3

Veliko podjetje

išče prvovrstno moč za nabavo blaga v bazarskih in sličnih predmetih. Ponudbe pod šifro »Prvorazredno nameštenje« na Publicitas, Zagreb. 25693-1

Vezaljko

katera razume vezanje buketov vencev, aranžiranje košarc in ostalo v stroko spadajoče, pošteno, zanesljivo, mlado moč, išče cvetličarna Franjo Rytir, Sarajevo, Aleksandrova 52. 24639-1

Službe išče

Vsak beseda 50 par; davek Din. za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, priden in pošten, vešč slovenskega, nemškega in madžarskega jezika zmožen nekaj kavcije, želi premeniti mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25571-2

Izurjena šivilja

absolvirala krojni tečaj, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Namestitev«. 25634-2

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika

za Ljubljano, Kranj, Tržič in Novo mesto, išče renom. zavarovalnica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Stalno mesto 1963«. 25646-5

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Osmošolec

(realčan) sprejme instrukcije v vseh realčnih predmetih po nizki ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25499-4

Akademik

sprejme instrukcije nižješolca po zmerni ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25468-4

Poučujem

italijanščino, nemščino, latinščino, francoščino in vse predmete nižjih srednjih šol. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25600-4

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hubertus

nepremočljiv, moški in damski 250.- Din, otroški s kapuco 165.- Din, trenchcoath, impregniran, samo 430.- Din, pumparce od Din 48.- naprej, dobite pri PRESKERJU Sv. Petra cesta 14. 3-a

Pozor mizarji!

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) »Kapo«. Prihrani delo in čas. Brez zatolbenja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek Stupica, Breznik Erjavec, Zaita & Co. — vsi v Ljubljani. Rok Arhar v St. Vidu, Omerza v Kranju, D. Rakusch v Celju in Andraschitz, Lotz v Mariboru. 245-6

Mesarji pozor!

Volf poceni naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25550-6

Goveje meso 4 Din

kilogram bom prodajal v soboto popoldne. Sitar, mesar, Šolski drevored. 25620-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor!

Poznano prvorazredno dalmatinsko šibeniško vino točim preko ulice belo in opolo po Din 9 l, črno po Din 8.- liter. Se priporoča restavracija Loyd. 25604-33

Gostilničarji!

Dalmatinska vina, dobra in poceni. Telefon 23-49, da sporočimo naslov. 25649-33

Dalmatinska vina

dobre kakovosti tropinovec, figovec vinski kis, olivno olje, dobite pri Lasanu, Vodnikova 17, Ljubljana VII. 25648-33

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Snežke, galoše

domače čevlje, dežnike v najboljši kvaliteti, po nizki ceni, v veliki izberi pri

F. M. Schmitt

Pred škofijo, 2. Ljubljana, Lingerjeva 4. Postrežba točna! — Pozor na raztavo! 24831-13

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

TVRDKA

A. & E. Skaberne

Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet HRANILNE KNJIŽICE prvovrstnih ljublj. denarnih zavodov (Mestna hranilnica, Ljudska posojilnica itd.) 25633-16

Izgubljeno

Manjši znesek denarja

se je našel v Mestni hranilnici ljubljanski. Eventualni reflektant naj se zglasi med uradnimi urami. 25596-28

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gozdno veleposestvo

v Sloveniji, do 400 johov, v enem kosu, naprodaj, blizu železnice. Mlad sadovnjak, nekaj njiv in travnikov. Hiša za logarja. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sjajno naložen kapital«. 25582-20

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Perzijsko preprogo

dobro ohranjeno, kupim. Plačam 300—1000 Din m². Ponudbe pod šifro »Preproga« na ogl. odd. Jutra. 25466-7

Peč na žaganje

majhno, novo ali prav dobo ohranjeno kupim. Ključavničar, ki jih izdeluje, naj ponudi pod šifro »Žaganje« na ogl. odd. Jutra. 24626-7

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo, oddam 1. decembra. Pod Trančo 2. 25097-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

iščem za januar na Taboru, Mirju, Tyrševi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam tromesečno«. 25615-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s separiranim vhodom, uporabno tudi za pisarno, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25627-23

Sončno sobo

lepo opremljeno, oddam v Tavčarjevi ulici, klavir na razpolago. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24625-23

Sobo

oddam po zmerni ceni blizu poljanske gimnazije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25616-23

Prazno sobo

parketirano, v I. nadstr. vile, oddam za december. Mirje, Riharjeva 2. 25635-23

Majhno sobico

z dobro domačo hrano, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25632-23

Opremljeno sobo

in kuhinjo oddam 1. decembra čisti, solidni stranki. Naslov: »Jara«, Sv. Petra 29. 25651-23

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brinjevec pristen

Naravni destilat. — Zelo poceni na debelo in drobno pri „ALKO" Gosposvetska c. 13 Dvorišče Kolizeja.

Svetli premog

5600 kalorij; 1 tona, koksovec 385 Din, 50 kg v vrečah 22 Din; bukova drva, žagana 85 Din kub. meter, cepljena 95 Din; bukovo oglje 0.75 Din kg — dostavljeno na dom nudi

A. PUTRICH, Dolenjska cesta št. 6.

Med mestom in deželo

posreduje Jutrov mali oglasnik

POTNIK

zelo dobro vpeljan, ki potuje stalno po Srbiji, Vojvodini, Sremu, išče za te kraje zastopstvo dobave zmožnih tovarn ali inozemskih tovarniških skladišč proti proviziji.

Najboljše reference na razpolago. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »No. 620«.

100 uspehov na en oglas v »JUTRU«

PRI IZMUČENOSTI se uporablj: fiziološki ekstrakt **»KALEFLUID«**. Brez plačno pošljemo detajlno literaturo. — Zahtevajte: Beograd — Njegoševa 5, Miloš Marković. **»KALEFLUID«** se dobi v lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 5300/32

Skladišče za Jugosl.: Jugofarmacija d. d., Zagreb, odd.: Kozmetika

ZAHVALA

Za premnoge izraze sočutja ob smrti naše drage mamice, tašče, babice, prababice in sestre, gospe

MARIJE VODLAK

se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se še zahvaljujemo č. duhovščini, g. primariju Steinfelserju za izvanredno požrtvovalnost v času njene dolgotrajne bolezni, g. učitelju Slavkotu Gobcu za ganljive poslovilne besede ob grobu, cenj. šolskemu upraviteljstvu iz Slajke gore in Lemberga, in vsem znancem in prijateljem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

CELJE, dne 21. novembra 1935.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naše gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA
Začetek ob 20.

Sobota, 23. novembra: **Bratomor na Metavi. A.**
Nedelja, 24. novembra: Ob **15. Frak ali Od** krojačka do ministra. Izven. Znižane cene. Ob 20. Kako zabogatiš. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 25. novembra: **Otroci. B.**

OPERA
Začetek ob 20.

Sobota, 23. novembra: Pri belem konjičku. Izven. Znatno znižane cene od 24 Din navzdol.
Nedelja, 25. novembra: Ob 15. Mam'zelle Nitouche. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Madame Butterfly. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 25. novembra: Zaprto.

Josip Rijavec, gost v naši operi. Preden odide slavni pevec evropskega slovesa, naš rojak Josip Rijavec na svoja gostovanja v Rusijo, nastopi v naši operi in sicer v naslovni vlogi opere »Faust«. Rijavčevo gostovanje je določeno za sredo dne 27. t.m.

Šentjakobsko gledališče
Začetek ob 20.15

Sobota, 23. t. m.: »Škandal pri Bartlettovih« (Vzorni soprog).
Nedelja, 24. t. m.: »Škandal pri Bartlettovih« (Vzorni soprog).

V šentjakobskem gledališču ponove v soboto 23. in nedeljo 24. t. m. ob 20.15 zabavno in duhovito Hopwoodovo veseloigro »Škandal pri Barletovih« (Vzorni soprog). Igra je dosegla pri vseh dosedanjih uprizoritvah nenavaden uspeh in so bile vse dosedanje predstave razprodane. V glavnih ulogah nastopijo: Baranova, Klavorova, Hanžič, Košak, Petrovčič. Ker je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, naj kupi cenjeno občinstvo vstopnice že v predprodaji

Mariborsko gledališče

Sobota, 23. t.m.: ob 20.: »Vihar v kozarcu«. Red A.
Nedelja, 24. t.m.: ob 15.: »Vihar v kozarcu«. Ob 20.: »Majda«. Krstna predstava.

RADIO

Sobota, 23. novembra

Ljubljana 12: Veseli napevi na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Veseli napevi na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Radio orkester igra za delopust. — 18.40: Pereča zunanjepolitična vprašanja (dr. A. Kuhar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Pesnik Laza Kostić (Miloš Crnjanski — iz Beograda). — 20: Rezervirano za prenos iz Splita. (Akademija o priliki blagoslovitve novega svetilnika v spomin na blagopokojnega kralja). 21: Dalmatinski zvoki. Sodelujejo ga. Margita Rajhenič, pri klavirju g. Rajhenič, in radio orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Orglice in harmonika.

Nedelja, 24. novembra

Ljubljana 7.30: Kmetijska ura: Kmet in država (g. Krošelj Josip). — 8: Čas, poročila, spored. — 8.15: Telovadba (g. Ciril Šoukal). — 8.45: Veseli napevi na ploščah. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 9.45: Versko predavanje (p. dr. R. Tominec). — 10: Koncertna matineja radio orkestra. — 11: Vokalni koncert g. Marjana Rusa, člana zagrebške opere. — 11.40: Otroci pred mikrofonom (Otroška ura). — 12: Čas, spored, obvestila. — 12.10: Plošče. — 15: Valčki in polke na ploščah, vmes saksofon solo (g. M. Ziherl). — 16: Gospodinjska ura: O krompirju (ga. Ana Košakova). — 16.15 Harmonika na ploščah. — 16.30: Linhard: »Vesel dan ali Matiček se ženi«. — 19.30: Nac. ura: Narodni in kulturni pomen Slovenskih goric (g. Božidar Borko iz Ljubljane). — 20.00 Čas, poročila spored. — 20.15: Ura Hlačnikovih pesmi (pevsko društvo »Slavec«) 21: Koncert Radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za zabavo in za ples (Radio jazz). —

V NEDELJO, DNE 24. t. m. nova slikanica

„Kapitan Kozostrelec gre v Ameriko"

Besedilo in slike G. Th. Rotmana
MLADI — STARI — VSI, ki se radi smejete dobrim šalam in nezaslišanim pustolovščinam
POZOR NA ZAČETEK: V NEDELJO, DNE 24. t. m.

Komfortno stanovanje

obstoječe iz treh sob, kabineta in pritiklin se odda s 1. februarjem na Miklošičevi cesti.

Informacije se dobe v pisarni Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16.

SERIOZNEGA ZASTOPNIKA

vinske stroke

iščemo za področje bivše Kranjske. V poštev prihajajo le gospodje, ki so zmožni kavcije in so po možnosti že delali v tej stroki. — Ponudbe z navedbo curriculum vitae je treba nasloviti pod šifro »Štajersko« na oglasni odd. lista.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Umrla nam je naša najboljša soproga, skrbna mati, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Ljudmila Smrkolj,

roj. KATALAN

SOPROGA VELETRGOVCA

v petek, dne 22. t. m. po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere.

Na zadnji poti je spremimo v nedeljo, dne 24. novembra 1935. ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Mišičeva cesta 2, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 22. novembra 1935.

ALBIN SMRKOLJ — soprog.
STOJAN, TATJANA, SAMO, BORUT — otroci.
JOSIP in BARBARA KATALAN — starši.
SLAVICA, GROZDANA, DARINKA por. TAVČAR — sestre.
in ostalo sorodstvo.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.